"DIRVA" (THE FIELD)
Lithuanian Weekly
The only Lithuanian Newspaper in Ohio
Published Weekly in Cleveland by the
Ohio Lithuanian Publishing Co.

Yearly Subscription Rate:
In the United States $2.00
Canada and Mexico 2.50
Lithuania and other countries 3.00

DIRVA
6820 Superior Ave. Cleveland, O.

DIRVA

"DIRVA" (THE FIELD)
Savaitinis Laikraštis
Išleidžia Penktadieniais Clevelande
Ohio Lietuvių Spaudos B-vė
Vienatinis Lietuvių Laikraštis Ohio Valst.

Metinė Prenumerata:
Suvienytose Valstijose $2.00
Kanadoje ir Meksikoje 2.50
Lietuvoje ir kitose šalyse 3.00

DIRVA
6820 Superior Ave. Cleveland, O.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at the Post Office of Cleveland. Ohio, under the Act of March 3rd, 1879

No. 49 CLEVELAND, OHIO PENKTADIENIS, GRUODŽIO-DEC. 7, 1934 KAINA 5c. 47 Vol. XIX (19-ti Metai)

Sovietuose Sušaudyta 66 Politiški Imtiniai

DARBAI IR DARBININKŲ ŽINIOS

RUOŠIASI DIDELIAM DARBUI

Cleveland, O. —Clevelando didžiausia dirbtuvė rengiasi smarkiausiam darbų sezonui savo istorijoje. Tai Fisher Body Corp., kuri neužilgo pradės išdirbti viršus Chevrolet ir Pontiac automobiliams, ir darbą paleis taip kaip dar nebuvo iki šiolei. Bėgyje kelių savaičių bus paimta 8400 darbininkų daugiau, o iki Sausio mėnesio pabaigos bus pastatyta dirbti iki 11,000 darbininkų — 2600 daugiau negu kada toje dirbtuvėje dirbo.

Fisher Body dirbtuvė tapo padidinta, supirkta naujų mašinų, ir prie to dar pavedimas šiai dirbtuvei gaminti Pontiac automobiliams viršus duos galimybės darbus taip praplėsti.

Su automobilių industrijos pradėjimu dirbti pradeda gerėti darbai Clevelando srityje ir kitose išdirbystėse.

Plieno darbai Clevelando srityje tuoj pakils 10 nuoš. ir pasieks apie 50 nuoš. normalio.

REIKALAUJA 8 BILIJONŲ DOL. ŠELPIMUI

Washington. — Šelpimo administratorius Hopkins paruošė planą kurį patieks Prez. Rooseveltui, šalies bedarbių šelpimo reikale.

Jis siulo sudaryti 8 bilijonų dolarių federalių darbų korporaciją. Paaiškėjo kad nekurie valdžios nariai tam pritaria, kiti priešingi.

Stiklo industrija visoje šalyje pastarose dienose pakilo ir veikia žymiau negu veikė šiuo laiku pereitą metą. Sakoma kad stiklo darbai dar kils ir pradžioje 1935 metų.

Didžiaisiais ežerais šios vasaros bėgyje buvo pervežta anglies daugiau negu kitą kurią vasarą nuo 1929 metų. Spėjama kad pervežimas pasieks 36,000,000 tonų. 1929 metais buvo pervežta 38,600,000 tonų.

1933 metais buvo pervežta 31,594,420 tonų.

Pakėlė algas. Maskva.— Sovietų unijoje visiems darbininkams tapo pakelta algos 10 nuošimčių, iš priežasties pabrangėjimo pragyvenimo. Maistas pabrangsta del panaikinimo maisto kortelių.

SUIMTI PO NUŠOVIMO AUKŠTO SOVIETŲ KOMISARO KIROVO. — ŠOVIKAS SUGAUTAS IR BUS SUŠAUDYTAS.

Prasidės Didesnis Gaudymas Neištikimųjų

Maskva. — Gruodžio 1 d. jaunas vyras, Leonikas Mikoliev, 30 metų amžiaus, nužudė aukštą sovietų valdžioje asmenį, Sergių Kirovą, 48 m. amžiaus, Stalino artimą draugą ir narį visagalinčio sovietų politbiuro.

Žudeika tapo sužeistas ir suimtas vietoje.

Ta žudystė išjudino sovietų valdovus griebtis gaudyti ir bausti visus neištikimus komunizmui asmenis. Leningrade ir Maskvoj suimta viso 71 asmuo. Iš jų 66 abiejuose tuose miestuose sušaudyti po trumpo teismo Gruodžio 6 d.

Tarp suimtų ir sušaudytų yra viena moteris.

Nužudytas vadas Kirov tapo iškilmingai palaidotas po sudeginimo jo kuno.

Kirov buvo komunistų veikėjas nuo pat 1904 metų Rusijos revoliucijos.

Žudystę papildęs vyras laikoma ligoninėje ir po pagijimo bus sušaudytas.

Sovietų galvos sako kad Rusijoje dabar priviso teroristų, kurie ineina į sovietų ribas per Lenkiją, Suomiją ir Latviją.

TIKI RAMUMO LAIKE SAAR BALSAVIMŲ

Geneva. — Prancuzija ir Vokietija priėjo šiokio-tokio susitarimo per savo atstovus Romoje, Saar teritorijos žmonių apsisprendimo klausime. Balsavimas bus Sausio pradžioje.

Iki karo Saar sritis buvo Vokiečių. Dabar, atskyrus ją nuo Vokiečių, Prancuzai norėjo kad ji pasiliktų prie Prancuzijos. Tautų Sąjungos patvarkymu, tos teritorijos gyventojams duota apsispręsti kur jie nori buti. Šiose dienose paaiškėjo jog Prancuzija nesitiki basavimus laimėti ir bandys perdaug nesikišti kad nepriėjus prie konflikto su Vokietija.

Vokietija užmokės Prancuzijai apie $59,400,000 ir duos 11,000,000 tonų anglies už Saar sritį.

APKALTINO "MORRO CASTLE" VALDYTOJUS

New York. — Išnešta apkaltinimai prieš laivo "Morro Castle" kompaniją, jos vice prezidentą, kapitoną ir inžinierių už katastrofą kurioje Rugsėjo 8 d. ant to laivo žuvo 124 asmenys.

PREZIDENTAS GRYŽO SOSTINĖN

Prezidentas Roosevelt apsilankęs pietinėse valstijose ir praleidęs pasilsiui keliolika dienų Warm Springs (Ga.), kur turėjo progos ramiai pastudijuoti naujus šalies gaivinimo projektus, šiose dienose gryžo atgal į Washingtoną.

Prieš Prezidento gryžimą į Washingtoną, į Warm Spring buvo suvažiavę keli aukšti viršininkai aptarimui klausimų su kuriais šalis susidurs šią žiemą.

Paaiškėjo kad šymet Spalių mėnesį bedarbių buvo 500,000 daugiau negu pernai tą mėnesį. Viso bedarbių apskaitliuojama dabar apie 10,671,000.

Prezidentas rengiasi padaryti pareiškimą į visą šalį per radio trumpu laiku.

DINGO TRYS LAKUNAI

Oaklan, Calif. — Iš čia pakilo trys lakunai kelionei į Australiją su sustojimu Hawaii salose. Bet išlėkę į Pacifiką jie turėjo nusileisti ant vandens. Šaukėsi pagalbos per radio, bet tuo tarpu laivai dar jų nesuranda.

VEJA VENGRUS IŠ JUGOSLAVIJOS

Jugoslavijos vyriausybė pradėjo deportuoti iš savo šalies visus Vengrijos piliečius, ir jau išvyta apie 1,000 asmenų. Jugoslavija nusistatė prieš Vengriją, aiškindama kad Vengrija palaikė ir rėmė teroristus kurie nužudė Jugoslavijos karalių ir Prancuzijos premjerą prieš keletą savaičių.

KIŠA NOSĮ IR MUZIKON

Berlinas. — Vokietijos diktatoriai pradėjo kišti savo nosis ir į klasišką muziką, del ko sukilo du žymųs dirigentai ir kompozitoriai ir atsisakę klausyti nazių reikalavimų pasitraukė iš savo vietų.

KOVOS UŽ BONUS

Indianapolis, Ind. — Am. Legiono vyriausybė išleido pareiškimą kad visa ta organizacija kovotų už išgavimą buvusiems kareiviams bonų pilnai kiek priklauso, be jokio nusileidimo.

Bucyrus, O., streikuoja Kaynee rubų siuvyklos darbininkai. Turėjo užsidarytі tos kompanijos siuvykla ir Clevelande.

AUDROSE ŽUVO DAUG ŽMONIŲ

Melbourne, Australija. — Po smarkaus lietaus šioje apielinkėje Gruodžio 1 d. potviniuose žuvo 40 žm.

Philadelphia, Pa. — Šioje srityje Gruodžio 3 d. autobomilių nelaimėse užmušta 8 žmonės.

Manila, P. S. — Smarki jurų vėtra siautus keletą dienų, plačioje srityje Filipinų Salose paėmė į 300 gyvasčių.

MEKSIKOJ TIKISI PAMAINOS

Meksikos naujam prezidentui Lazaro Cardenas užėmus vietą ir sudarius naują kabinetą, tikima pagerėjimo santikių tarp vyriausybės ir bažnyčios. Iki šiol Meksikoje buvo smarkiai persekiojama dvasiškija ir bažnyčios.

BAUDŽIA ŽMOGŽUDŽIUS

Sofija, Bulgarija. — Pasiryžus išnaikinti Makedonijos žudeikų gaują kuri veikia Bulgarijoj ir Makedonijoj, Bulgarijos valdžia nuteisė sušaudyti 12 tos gaujos narių už žudystes papildytas kelių pastarų metų bėgyje.

21 žmogžudis. Raleigh So. Carolina. — Čia valstijos kalėjime mirti nuteistų kalinių skyriuje randasi 21 asmuo — tai didžiausias skaičius negu kada vienu kartu buvo.

VĖL IŠLUŽO NIAGOROS BRIAUNA

Niagara Falls, N. Y. — Gruodžio 4 d. vėl išlužo didelė dalis Niagaros vandenpuolio briaunos, apskaitliuojama apie 200,000 tonų, ir nukrito į apačią, kur vanduo amžinai pilasi. Išlužus dalis yra Kanados šone.

Tai jau trečias šių metų išlužimas, ir ketvirtas nuo 1931 metų.

Oklahoma City, Okla. — Čia dvi moterys lakunės išsikėlė į orą tikslu padaryti naują moterišką rekordą ilgiausio išbuvimo ore. Laikosi ore jau kelinta diena.

Pagerbė 53 Vaikų Motiną

Vokietijoje, Bonningheime, tapo išstatyta paminklas vienai Vokietei motinai kuri mirė 1504 metais, už turėjimą didžiausio skaičiaus vaikų: ji turėjo 38 sunus ir 15 dukterų.

KATRAS PIRMIAU?

Vaizdelis parodo kaip kartais automobilistai bando pralenkti traukinius norėdami pervažiuoti per gelžkelio bėgius. Tose nelaimėse Amerikoje kas met žusta ir sužeidžiama po kelis desėtkus tukstančių žmonių, o vis tokios scenos pasikartoja.

TIKI DIDŽIAUSIO BIZNIO

Washington. — Pranašaujama kad šymet Kalėdų švenčių laiku Amerikoje biznio apivartos bus daugiau negu buvo per kelis pastarus metus tuo pat sezonu. Žmonės turi pinigų $500,000,000 daugiau negu turėjo pernai.

Krautuvės tikisi kad šias Kalėdas pardavimas pakils 40 nuoš. virš pereitų metų.

VOKIETIJA TURI PALIKTI AUSTRIJĄ RAMYBĖJE

Roma. — Italijos premjeras Mussolini ir Austrijos kancleris Schusshnigg susitarė reikalauti kad Vokietija visai nesikištų į Austrijos reikalus ir paliktų Austriją ramybėje. Taipgi bus prašoma visos Europos užgarantuoti Austrijai neliečiamybę, panašiai kaip užtikrinta Šveicarijai.

SUĖMĖ NELSONO ŽMONĄ

Chicago, Ill. — Po susinešimo su Chicagos policija, savanoriai pasidavė į policijos rankas nušauto žmogžudžio Nelsono žmona. Ji pasakė kad jos vyras po susišaudymo su valdžios agentais, mirtinai sužeistas netoli Chicagos, buvo parvežtas į vienus namus prie Chicagos, kur ir mirė. Ji pasitarus su savo draugais, kurių dar neįvardino, nusprendė Nelsono lavoną išmesti išvežus į laukus, ir tik paskui pranešė telefonu graboriui kur gali negyvėlį rasti.

Ji laikoma uždaryta kalėjime. Norima primesti jai apkaltinimą slėpime žmogžudžių.

ŠIMTAMEČIAI SENIAI AMERIKOJE

Suv. Valstijose šiuo laiku esą 3,964 asmenys kurių amžius yra 100 metų arba daugiau. Iš to skaičiaus 2,561 yra moterys, o iš jų 1,691 negrės.

95 metų ir daugiau skaičius siekia 14,997, iš jų tik 5,686 vyrai.

Moterys pergyvena vyrus visose amžiaus klesose virš 65 metų amžiaus.

Senatvės pensiją galinčių gauti sudaro 5.4 nuoš. visų šios šalies gyventojų.

Valdžia užtraukė $900,000,000 paskolos. Šiose dienose Suv. Valstijų iždas užtraukė didelę paskolą bėgantiems reikalams. Pinigai aprupins žiemos bėgiu šelpimą ir tt.

Nužudė 12 metų mergaitę. Lansing, Mich. — Tapo suimtas tulas Leroy Corsen, 23 m. vyras, nesenai paleistas iš kalėjimo, už nužudymą 12 metų mergaitės. Jis prie jos lindo, ir nužudymo dieną sekė paskui ją einant į mokyklą. Mergaitė pagrąsino pasiskundimu tėvams ant jo, ir jis perpykęs ją nušovė.

VOKIETIJA DABAR SKAITOSI DIDŽIAUSIAS LIETUVOS PRIEŠAS

Kaunas. — Vokietija yra ta rakštis kuri pastaru laiku labai skaudžiai pajuntama visame Europos kune, o ypač Lietuvoje. Vokiečių spauda šiuo metu Lietuvos atžvilgiu visiškai neteko nervų. Ji pila iš piršto išlaužtas visokias šiukšle, kala niekus ir šmeižtus. Kasdien Vokiečių laikraščiuose pilna tenykščių propagandos ministerijos išgalvotų visokių provokacijų.

Netenka jau ir kalbėti apie besiartinančią Klaipėdos krašto priešvalstybinių gaivalų bylą, kurios kaltininkus Vokiečių spauda Europos akyse nori padaryti kankiniais, aukomis Lietuvos smurto ir ypač stengiasi visiems įkalti kad Lietuvos teismai yra neteisingi. Kai kurie Vokiečių laikraščiai paduoda iš Kauno išgalvotų žinių buk Lietuvos kariumenės teismas atmetė visus kaltinamųjų Hitlerininkų nurodytus liudininkus, teisme dalyvausią tik kaltintojų liudininkai, ir tt. Vokiečiai per akis meluoja apie Lietuvos teismų neteisingumą. Jie skelbia kad Lietuvos teismai esą tos nuomonės jog teisme nereikią įrodyti kaltinamojo kaltės, o tik patys kaltinamieji turi įrodyti savo nekaltumą. Ir čia Vokiečių laikraščiai jau dabar rašo koks maždaug bus Lietuvos teismų sprendimas Klaipėdos Hitlerininkų byloje.

Šią garsią bylą Lietuvos kariumenės teismas pradės nagrinėti Gruodžio 14 dieną.

To dar maža. Vokiečių spauda kasdien išsigalvoja visokiausių neteisybių ir apie Klaipėdos krašto padėtį. Ji dabar visam pasauliui dumia akis kad Lietuviai ruošiasi galutinai pribaigti Klaipėdos kraštą. Mat, Lietuvoje dabar esanti nuomonė kad dabartinė Martyno Reizgio Klaipėdos krašto direktorija perdaug švelni, kuri netrukus busianti pakeista. Gi naujoji direktorija busianti sudaryta dar iš fanatiškesnių Lietuvių, kurie dar daugiau spaus Klaipėdos krašto Vokiečius. Kai kurie Karaliaučiaus Vokiečių laikraščiai net ėmė melagingai trukšmauti kad Klaipėdoje busianti įvesti kariška diktatura, nes direktorijos pirmininku, esą, busiąs paskirtas vienas pulkininkas.

Tačiau čia suminėti Vokiečių spaudos melagingi balsai užsieniuose neranda atgarsio. Europos spaudai ir viešajai nuomonei šie Vokiečių melai nedaro įspudžio, nes Vokiečių šlykščios provokacinės priemonės, kurios šiuo laiku Europoje daug nerimo sukėlė, visiems yra žinomos. Tsb.

ŽĄSIENOS VALGYMO PRIEVOLĖ LIETUVOJE IŠJUDINO VALDININKUS

Kaunas. — Lietuvos ukininkai kasmet išaugina po 600—700 tukstančių žąsų pardavimui į užsienius. Ir šymet nemažiau išauginta. Bet Vokiečiai ir del nubiednėjimo, ir del santikių pablogėjimo, šymet Lietuvos žąsų neperka, o kitose rinkose Lietuvos žąsims didesnės vietos dar nesurasta. Taigi ukininkai, žąsų augintojai, atsidurė labai keblioje padėtyje — stačiai nėra kur dėti žąsis, o reikia sugriebti litą-kitą butiniausioms piniginėms išlaidoms. Ir štai kai kas beveik šposaudamas, iškėlė sumanymą — priversti valdininkus valgyti daugiau žąsienos. Sumanymas pasirodė originalus, įdomus, taigi pradėta jį svarstyti, ir jis šiandien jau vykdomas. Visi Lietuvos valdininkai, maždaug nuo kiekvienų 50 litų gaunamos algos, turi per du mėnesiu nupirkti jo žąsį, mokant už nepenėtas po 4 lt., o už penėtas po 5 litus.

Paskelbus žąsų valgymo prievolę, tuojau žąsų kaina pakilo iki 5 litų, o buvo nupuolus iki 2—3 litų už žąsį. Tiesa, daugelis valdininkų turi su žąsimis rupesčio. Sakysim, ką darys viengungis valdininkas, kuris per du mėnesiu turi sudoroti 10 žąsų.... Kiti vėl žąsienos nemėgsta. Bet žąsų pirkimo prievolė jau vykdoma, ir ji sukelia nemaža ir kalbų, ir rupesčio, na, ir juoko. Tsb.

Vokietijoj apsireiškia nedateklius maisto. Tapo paskirtas maisto diktatorius, kuris tvarkys maisto kainas. Kainos bus nustatytas ir bus baudžiami tie kurie darys kitokias kainas.

1935 M. KALENDORIUS DOVANAI!

Kas naujai išsirašys "Dirvą" visam metui, arba kas atnaujins visam metui mokėdamas $2.00, gaus dovanų puikų sieninį Kalendorių 1935 metams — su Lietuviškais mėnesių vardais ir pažymėjimais švenčių. Kalendoriai turi atvaizdus žuvusių lakunų Dariaus ir Girėno, arba kitokius, kas kokių norės.

PASTABA: Kalendoriai bus duodami tiktai tiems kurie išsirašys arba atnaujins "Dirvą" DABAR, prieš galą šių metų. Po Naujų Metų Kalendoriai nebus duodami.

(Iš ktių miestų, pridėkit 10c stampomis persiuntimoi)

"DIRVA"
6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

PITTSBURGHO PADANGĖ

Atsidaro Lietuvos ir Estijos Rankdarbių Paroda

Kurie seka Lietuviškus laikraščius tie jau žino kad Amerikoje keliuose miestuose buvo surengta išstatymas ir pardavimas įvairių Estijos ir Lietuvos rankdarbių.

Pirmadienį, Gruodžio 10 d., tokia paroda bus atidaryta ir Pittsburghe, GIMBELL department krautuvėje, kampas 6th Avenue ir Smiltfield st., vidurmiestyje. Pagėidaujama kad kuodaugiausia Lietuvių dalyvautų tą dieną, apie 1 valandą po pietų, atidarymo ceremonijose. Iškilmėse bus Lietuvos atstovas Dr. Mikas Bagdonas iš Washingtono, Estonijos atstovas, ir Pittsburgho miesto valdininkai. Paroda ir pardavimas tų visų atvežtų iš Lietuvos ir Estijos išdirbinių tęsis iki Kalėdų. Bus visokių išdirbinių: medžio, audimo, gintaro, metalo ir tt. Visi Lietuviai kas tik išgali prašomi atsilankyti. Tokia paroda gali daugiau nepasitaikyt.

SANDARIEČIŲ VAKARIENĖ PUIKIAI PAVYKO

Lapkričio 18 d., A. L. Tautinės Sandaros kuopų sąryšis surengė savo organizacijos Sandaros 20 metų sukaktuvių paminėjimo vakarienę L. M. D. salėje. Prie to buvo puikus muzikalis programas. Atidarius vakarą ir paaiškinius tikslą, pirmiausia buvo pakviestas Jonas Blumbergis su savo puikiu akordeonu pagroti. Po jo sekė dar visai jaunutė Marytė Marčukoniutė, kuri griežė smuika, jai pianu akompanavo Julė Rajauskaitė. Po to sekė duetas V. Paulekiutės ir M. Grinienės; jodvi sudainavo keletą dainelių. Sekanti dainavo Rožė Lukoševičiutė iš Youngstowno, kuri dar pirmą kartą L. M. D. salėje pasirodė. Publikai ji taip patiko kad nenorėjo jos paleist nuo pagrindų. Tik pažadėjus daugiau padainuoti vėliau, publika nusiramino.

Sekė kalba P. Pivarono, kuris gražiai, aiškiai apsakė sandariečių nuveiktus darbus musų tautos labui ir Lietuvybei čia Amerikoje per 20 metų.

Toliau vėl buvo muzikalis programas: smuika griežė Zona Rajauskaitė, jai akompanavo jos sesutė Julė; dainavo M. Grinienė; A. Kuizinaitė pasakė dvejas ilgas eiles; V. Paulekiutė sudainavo kelias dainas, duetą akordeonais sugrojo Julė Rajauskaitė ir J. Blumbergis.

Dabar sekė antras kalbėtojas, Šv. Jurgio (tautiškos) parapijos klebonas, Kun. X. Žukauskas, kuris nurodė draugijų ir organizacijų reikalingumą išeivijoje, nes tik organizuotai galima kas geresnio atsiekti ir Lietuvybę čia palaikyti. ...

Paskiau dar buvo muzikos: mandalinų kvartetas, ką atliko dvi Lietuvaitės ir dvi Ukrainietės. Rožė Lukoševičiutė paskutinė sudainavo dar tris dainas ir tuomi muzikalis programas baigėsi. Po programo sekė vakarienė kitoje, apatinėje salėje. Publikos buvo virš du šimtai. Visiems solistams pianu akompanavo Milda Virbickaitė.

Šiuomi tariame ačiu visiems kurie buvo prie šio programo išpildymo, vietiniams ir viešniai Rožei Lukoševičiutei. Toliau, ačiu vakarienės šeimininkėms, ir pagaliau L. M. Dr-jai, kuri salę davė nemokamai.

Kadangi vakaras ne del pelno rengta tai ir pinigų neperdaugiausia padaryta, liko apie $25. Publika buvo rinktinė, ir visi buvo viskuo užganėdinti.

LIETUVIŠKOS PAMOKOS.

Pranešama tėvams kurie turi jaunus vaikus ir mergaites lankančius Angliškas mokyklas, o norėtų pramokyti juos Lietuviškai skaityti ir rašyti, prirašykit į Šv. Jurgio parapijos mokyklą, kur šeštadieniais po pietų nuo 1 iki 3 val. buna pamokos, po vadovyste Kun. Žukausko. Tėvai raginami nepaleisti šios progos, duoti savo vaikams pasimokyti taip reikalingos ir svarbios musų kalbos. **J. Virbickas.**

ATSAKYMAS "NARIUI" IR "REPORTERIUI" S. BAKANUI

Lietuviai sako: Vilkas negali iškęsti nekandęs. Taip ir S. Bakanas negali iškęsti neužkabinęs Pittsburgho sandariečių. Pirmiausia, "Nauj." 271 nr. jis atakuoja sandariečius kam jie prašo dykai L. M. D. salės savo parengimui. Na o L. M. D. gerai pažysta vietos sandariečius ir džiaugiasi kada tie turi savo parengimą šioje salėje, nes ateina rinktinė publika ne tik vietinė bet ir iš Pittsburgho apielinkių, ir gana gausingai. Pittsburghe bene sandariečiai ir turi garbės sutraukti tiek daug gražios publikos savo parengimuose, ką ir pats Bakanas patvirtina.

Toliau sako, butų gerai jei Pittsburgho sandariečiai ką didesnio rengdami irgi rengtų L. M. D. salėje. Taigi reiktų paprašyti Bakaną kad jis faktais įrodytų ką Pittsburgho sandariečiai yra rengę kitoje salėje, nors tas nebutų prasižengimu, nes prie kitos Lietuvių salės veiklesni vietos sandariečiai taipgi priklauso, tokiu budu ir gali remti (čia kalba eina apie Lietuvių Piliečių salę). Bet čia Bakanas turi ką kitą mintyje: jam sąžinę graužia SLA. seimas 1932 metais. Tada L. M. D. salė išnaudota prisirengimui prie seimo, čia buvo radio choras, darė praktikas dykai, čia visos komisijos turėjo posėdžius dykai. Bet kai reikėjo rengti seimą tai nuėjo į kitą salę. Daugelis tokiu pasielgimu pasipiktino. Kita gi su sandariečiais: jie tada savo seimą, kad ir porą dienų, laikė L. M. D. salėje.

Vos pora metų praėjo, ir štai tie seimo rengėjai ("pažangieji" naujieniečiai) jau bando savo kaltes primesti kitiems. Labai blogą atmintį Bakanas turi.

Toliau, aprašyme "N." sandariečių rengto 20 metų jubilejaus pasirodė vėl kad labai blogą atmintį turi, jis taip greit užmiršta faktus. Praeitą metą sandariečiai rengė 20 metų sukaktuves nuo pradėjimo eiti "Ateities"-"Sandaros", kuri patapo A. L. T. Sandaros organu. Vėliau, kai susiorganizavo Sandara, ji pasiėmė "Ateitį" savo organu ir pavadino "Sandara".

Bakanas klysta niekindamas sandariečius. Gal jis mano kad jei Pittsburghe nebutų Pivarono, Virbicko ir kitų veiklių sandariečių tai socializmas čia augtų. Ne, broliai, kokiais vardais nesivadintumet, iš jusų negražių darbų jokių vaisių nebus. Sandariečiai dirba del idejos, del palaikymo Lietuvybės čia Amerikoje. Sandariečiai dirbo Lietuvybės darbus dar prieš Lietuvos atgimimą ir atsisteigimą savo valstybės — jie parašus rinko, jie pardavinėjo Lietuvos bonus ir Lietuvos vardą visaip garsino, ir savo darbo vaisiais pagaliau gali pasididžiuoti, nes tas viskas atsiekta. Sandariečiai yra tai ainiai Kudirkos, Basanavičiaus ir kitų Lietuvos patriotų.

Na o kur socialistų darbai? Jų svarbiausias riksmas buvo, "Lietuvai nei cento!" Dabar jie Lietuvos "patriotais" virto, kada pamatė kad gali pasigaut dolarį iš patriotinių sumanymų.

Štai jusų "pažangiųjų" darbai: Chicagos, Pittsburgho ir Detroito SLA. seimų rengimo komisijose vis buvo tie "pažangieji", ir visur ineigas ir išeigas taip sutaikė kad laimė buvo jei dar pinigų netruko. Vis "pažangieji" sau pinigus pasidalino ir po visko.

Ne kitaip pasielgta su Lietuvių dienomis Pasaulinėje Parodoje Chicagoje: ir ten ineigos susilygino su išlaidomis ir ramu....

Dar prasčiau su Pittsburgho radio klubu, kurį vadovavo tie musų "pažangieji": kai klubas nustojo gyvavęs, žmonės pasigenda vienas $5, kitas $10, kitas $25, ir buvo net tokių kurie pasigedo $50. Bet nesirado jau nei raštininkų, nei pirmininkų.

Tai solialistų darbeliai, ir jie tiešijasi bandydami purvinimu kitų savo blogus darbus paslėpti. **Juozas Virbickas.**

BALTIMORE, MD.

LIETUVOS-ESTIJOS RANKDARBIŲ PARODA

Baltimorės Lietuviai ir kitataučiai žėrėjančiom akim gerėjosi Lietuvos ir Estijos liaudies rankų išdirbiniais išdėtais Hutzler Brothers krautuvėje. Paroda buvo oficialiai atidaryta trečiadienį, Lapkričio 21 d., 1:30 val. po pietų.

Prieš atidarymo iškilmes, krautuvės savininkai Hutzler Broliai buvo pasikvietę užkandžiauti daug žymių vietos asmenų, ir dalyvavo: Maryland valstijos gubernatorius Albert C. Richtie; Baltimorės Mayoro sekretorius Walter R. Hough; Lietuvos Pasiuntinybės Washingtone reikalų vedėjas Dr. Mikas Bagdonas; Estonijos Pasiuntinybės Washingtone reireikalų vedėjas, Charles Kuusik su žmona; Finlandijos atstovas (vardo neatmenu); prie to dalyvavo daugiau žymių vietos didžiųjų įstaigų atstovų. Iš Lietuvių dar dalyvavo p-lė Adžiauskaitė, Lietuvos Pasiuntinybės sekretorė iš Washingtono, ir šie vietiniai: Adv. Nadas Rastenis, Kun. Juozas Lietuvninkas, Kun. Liudas Mendelis, Dr. Jonas Bučnis, ir Dr. Adeltas Želvis.

Po užkandžio, 1:30 val. po pietų, visi pakviestieji svečiai pribuvo antran aukštan, kur daugybė Lietuvių ir Amerikonų, laukdami atidarymo oficialių ceremonijų, žiurėjo į parodos gražumynus. Tuoj suužė garsus plojimai. Albert D. Hutzler tuojau perstatė gubernatorių Richtie, kuris išsireiškė kad Baltimorėje yra graži Lietuvių kolonija, ir kad Lietuviai yra draugingi ir pavyzdingi žmonės. Estų Baltimorėje turbut mažai esą. Kartu dokojo Lietuvos ir Estijos valdžioms už suteikimą progos matyti gražius tų šalių rankdarbius, ir linkėjo tarpe Amerikos, ir Lietuvos ir Estijos, draugingų santikių.

Antras kalbėtojas buvo Dr. Mikas Bagdonas, po to kiti žymus žmonės.

BENDRAS ĮSPUDIS

Ši paroda Lietuvai, Lietuviams ir Lietuvybei suteikė neįkainuojamą pasirodymą.

Eini sau Howard gatve, ir štai, dideliame didelės krautuvės lange išdėta visoki Lietuviški ir Estiški gražumynai: margi raišteliai, spalvuotos juostos, merginos figura Lietuviškuose tautiškuose rubuose, gintaro išdirbiniai, medžio drožiniai, medinis svirnelis, ir daugybė įvairiaybių. Žiuri ir nori žiurėti. Malonu tėmyti kaip kitų tautų žmonių akys žėri į tuos gražumynus žiurėdamos, ir lupos reiškia pasigerėjimo žodžius.

Gi antrame aukšte — kai vyko oficialis parodos atidarymas, ir per visą parodos laiką — kiekvieną Lietuvį bei Estą svaigino žavingas malonumas.

Puikiausioje vietoje puikiausios šio miesto krautuvės, tarpe nematomų žiburių, palmų, ir gelsvų piliorių aukštai matėsi Lietuvos, Amerikos ir Estijos vėliavos. Visi pilioriai buvo papuošti Lietuvos ir Estijos mažesnėmis vėliavomis. Visur buvo nukrauta visokių-visokiausių rankdarbių. Visuose juose atspindėjo Lietuvos kaimiečio mintys, svajonės, pageidavimai — pati siela. Žiuri, ir atsimeni kaip sesutės linelius verpdamos gražias dainas dainavo, kaip staklelės girgždėjo, kaip mamytė prie ratelio mokino savo mažytį "Tėve musų"; vá, medinė statula — jaunuolis su dalgele. Rodos ir skamba "Valio, Dalgele!"

Ir ne veltui daugeliui kam musiškių iš džiaugsmo alsavo krutinės, sustojo kvapas, ir akyse perlai sužibėjo....

Daug Lietuvių ir daug Amerikonų akis penėjo tais gražumynais. Lietuviai, didumoje, tik žiurėjo ir gerėjosi; Amerikonai daug ką ir nusipirko.

Lapkričio 28 d., Adv. Nadas Rastenis dėstė Lietuvos istoriją ir kaimo liaudies rankdarbių prasmę State Normal mokyklos mokinėms, busiančioms šios valstijos mokytojoms, su kuriomis klausėti ir keli tos mokyklos fakulteto nariai. Ta mokykla yra desėtkas mylių nuo Baltimorės. Bet studentės ir mokytojai noriai pribuvo, ir džiaugėsi kad turėjo progą matyti šią parodą ir susipažinti su Lietuvos dvasia.

Paroda pasibaigė Lapkričio 28 d. Bet tos parodos grudai dar tik pasisėjo. Jie ateityje atneš gražius vaisius—artimesnius ryšius tarpe Lietuvos-Estonijios ir Amerikos. **Čiakutis.**

NAUJI KALĖDINIAI PASVEIKINIMAI

Artinantis šio sezono šventėms, tenka daugelyje vietų matyti išstatytų pardavimui gražių Kalėdinių pasveikinimų, kurie taip madoje šioje šalyje siuntinėti savo draugams. Meno atžvilgiu, jie yra puikus, tik pritaikyti grynai Amerikonų skoniui. Mums Lietuviams šios rušies pasveikinimai, ypatingai su Amerikoniškais žodžiais, neatitinka. Bet musų visuomenė iki šiol neturėjo progos pasidžiaugti savos kalbos žodžiais išreikšto draugiško nuoširdumo. Kad ir buvo išleista ir platinama, kasmet prieš šventes, neva Lietuviškų pasveikinimų tai visgi jie budavo gana naivios išvaizdos, senoviški, be skonio ir kalbos grynumo. Kas kita teko patirti pastaru momentu.

"Dirvos" knygų parduotuvėje randasi pavyzdžių Kalėdinių sveikinimų, kuriuos plačiai paleido į rinką savo pastangomis J. J. Bachunas iš Tabor Farm. Tat šį sezoną turime puikių savo kalba pasveikinimų, ir dar gi nei kiek neprastesnių už Amerikoniškus. Šie pasveikinimai parsiduoda labai populiariškomis kainomis, kad musų vienintaučiams nereiktų eiti į "dešimtštorį", bet pas savus Lietuvius ras už tą pačią kainą musų pačių kalba gražių šventėms pasveikinimų.

Pardavėjams taipgi yra progą pasidaryti gero uždarbio, tuos laiškelius platinant, tik jie turėtų jau dabar kreiptis pas J. Bachunas, Sodus, Mich., ir įsigyti jų, nes dabar kaip tik laikas šiuo reikalu apsirupinti.

pabėgti nuo to nemalonaus incidento, bet kaip tik tas paaiškėjo ji neteko darbo. Gaila gabios merginos. **D. J. Puišis.**

DAYTON

MOKSLINGI LIETUVIAI. Pranas Savickas įstojo į Ohio State Universitetą (Columbus, O.). pasiekti aukštesnio mokslo. Jaunuolis myli mokslą, ir yra geras sportininkas.

Vyresnis jo brolis Vacius tarnauja kariškame laivyne ir mokosi laivyno obzervatorijoje, oro spėjimo profesijos. Jiedu yra sunai gerų Lietuvių tėvų, Onos ir Zigmo Savickų.

NAUJA RADIO STOTIS. Daytono "Daily News" (dienraštis) pradėjo budavoti radio stotį, kuri bus gan stipri, net 1000 watts. Senąją radio stotį irgi yra atpirkę dienraščiai "Journal-Herald". **"D." Rej.**

DETROIT

DARBAI EIS GERIAU. Automobilių išdirbystės jau keletas mėnesių visai mažai dirbo. o kitos dirbtuvės visai buvo sustojusios. Bet paskutiniu laiku automobilių išdirbystėms rengiantis prie išdirbimo 1935 metų modelių, nekurios dirbtuvės pradėjo šaukti atgal senus darbininkus prie darbo. Naujiems gauti darbas sunku, nes daug yra darbininkų dirbusių prie tų darbų, o ir tie dauguma negali gauti dirbti.

PAVYKO. Lapkričio 25 d. West Side dalies Lietuvos Vyčių 102 kuopa surengė koncertą, kuris gerai pavyko. Publikos atsilankė virš penki šimtai žmonių. Programą išpildė artistai gana gerai, nors ir neparodydami perdaug ko naujo, tačiau publika turėjo gražių juokų iš vaidinimo ir kitų šposų. Vyčių choras, vadovaujant muzikui J. A. Blažiui, gražiai sudainavo dainų, solistai ir duetistai taip pat žavėjo klausytojus. **Rep.**

KEARNY, N. J.

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA GERAI GYVUOJA

Šioje kolonijoje yra Lietuvių Building and Loan (budavojimo ir paskolos) draugija, užvardinta Schuyler, ir kapitalo jau turi apivartoje arti šimto tukstančių, ir nuo savo susiorganizavimo kiekvieni metai padarė po 7 nuoš. dividendų, taigi kas turi čia padėjęs savo pinigus gauna daug didesnį nuošimtį negu kur nors kitur laikant. Bet paskutiniu laiku Lietuviai, įgąsdinti svetimtaučių tokių pat didelių įstaigų susilpnėjimu, pradėjo ištraukti savo pinigus ir iš šios Lietuviškos.

Kiek žinoma, nėra reikalo bijoti. Valstijos inspektoriai egzaminuoja šios įstaigos knygas ir pripažysta kad Lietuviškai draugijai gerai sekasi.

Šios draugijos metinis susirinkimas įvyks Gruodžio 13 d., L. P. Klubo salėje, 134 Schuyler ave. Visi šėrininkai kviečiami atsilankyti, išgirsti raportus ir persitikrinti apie musų draugijos stovį.

ŽUVO LIETUVIS. Ant Erie gelžkelio rasta suvažinėtas Lietuvis, J. Valasevičius. Atrodo lyg saužudystė. Valasevičius buvo neturtingas žmogus, todel miestas jį palaidojo, liko nuliudus žmona su vaikučiais.

MIRĖ. Šiose dienose mirė p. Salasevičienė, viena iš pirmutinių Lietuvių gyventojų šiame mieste. Labai pavyzdingai gyveno, išaugino penkias dukteris ir vieną sunų. Palaidota su bažnytinėmis apeigomis, dalyvavo daugybė žmonių.

APSIVEDĖ. Suėjo į moterystės ryšį p-lė Julė Jukneliutė, visiems plačiai žinomo Juozo Juknelio duktė. Šliubą ėmė Harrisono Lietuvių bažnyčioje. **J. V. Baltrukonis.**

BROOKLYNO-N Y. IR N. J. ŽINIOS

Lietuvė Poeto Šilerio Pagerbime

New York. — Lapkričio 10 d. iš New Yorko Roerich Muzejaus per nacionalį radio tinklą, visai Amerikai ir muzejuje susirinkusiems Amerikos bei 30-ties valstybių atstovams rašytojams, mokslininkams, poetams bei literatams duota eilė paskaitų apie pasaulinį rašytoją, dramaturgą, Vokiečių poetą Schiller-šilerį.

Paskaitas ir Šilerio paminėjimą surengė Prof. Otto Peterson, Estas, buvęs Rusų Caro Mokslų Akademijos narys, dabar profesoriaująs New Yorke.

Paskaitose dalyvavo kviesti trisdešimties valstybių atstovai, konsulai bei oficiališkų valdiškų įstaigų atstovai. Lietuvos Konsulatą atstovavo ir kalbėjo Generalinio Konsulo New Yorke, Pulk. P. Žadeikio, įgaliota įžymi literatė, rašytoja, musų literaturą praturtinus keletu knygų ir daugeliu straipsnių spaudoje, Daktarienė Viktorija Vencienė, kuri davė paskaitą temoje, "Kiek šileris žinomas Lietuvių literaturoje".

Musų tautos atstovė poni V. Vencienė išeilės kalbėjo dvylikta. Neatsižvelgiant pirmesniųjų prelegentų išsemtos apie šilerį medegos, Lietuvė vis delto pasakė vieną turiningiausių kalbų, už ką gavo daugiausia aplodismentų.

"The New York Times" literaturos kritikai, peržvelgdami paskaitas ir paskaitininkus, musų tautos atstovui paskyrė daugiau vietos negu kuriai iš trijų desėtkų dalyvavusiai tautai! Tik Anglams ir Prancuzams paskyrė kiek daugiau.

Lietuvai atsistoti gretimai šių visais atžvilgiais milžiniškų tautų, kurios literaturoje ir moksle vadovavo per šimtmečius, yra nepaprasta garbė. Juk mes tokie jaunučiai ir mažai žinomi. Tačiau neatsižvelgiant kad musų tauta buvo jauniausia ir vėliausi šilerį pripažinus, neatsižvelgiant kad musų atstovė buvo vienintelė moteris greta barzdočių didelių tautų mokslininkų, neatsižvelgiant kad musų atstovė ir amžium buvo jauniausia, pasaulis išgirdo kad Lietuva ir Lietuviai nepaprastai nuprogresavę! Tas tik tegali musų jaunuosius literatus paskatinti ir inspiruoti ir dar daugiau ir plačiau parodyti musų tautos gabumus. **Jonas Valaitis.**

BROOKLYNO TAUTININKŲ KLUBO VAKARIENĖ

Brooklyn. — Gruodžio 1 d. Povilansko salėje, įvyko Brooklyno Tautininkų Klubo privatiško pobudžio graži vakarienė. Dalyvavo 50 svečių ir narių.

Vakarienės programą pradėjo klubo iždininkas Pr. Narvydas, vakarienės rengimo komisijos narys. Trumpa kalba nurodė kad vakarienės tikslas yra tarpusavyje susipažinti. Programą vadovauti pakviętė Lietuvių radio programų vedėją Joną Valaitį, kuris ilgesne kalba papildė vakarienės tikslus. Įdomu kad prie to bendro pasikalbėjimo, susiartinimo, organizacijos stiprinimo, šiame vakare dar buvo nepaprastas ir bene pirmas Amerikos Lietuvių tarpe toks įvykis, tai Tautininkų Klubo pirmininko Juozo Sagevičiaus persivertimas į SAGĮ. Ištikrųjų, kaip kalbėtojas sakė, jei jau tautiškas idejas vykdo tai jų vykintojai turi ir iš paviršiaus save sutautinti. Svarbu yra ir pavardžių atlietuvinimo klausimas. Taigi nuo Gruodžio 1 d. viešame Lietuvių gyvenime žinosime tik Sagį, buvusį Sagevičių.

Kviesti ir išeilės gana įdomias tautininkų gyvenimo reikalais kalbas pasakė visa eilė vakarienėje dalyvavusių musų įžymių veikėjų: Andriuškevičius-Andrius, Povilanskas, Vl Mučinskas, Inž. Pusnikas, ekskarys Jovaiša, pramoninkas p. Budraitis, fotografas Kručas, radio dirbtuvės sav. Glemža, D. Klinga, Garšva, Laukus, Labanas, Šrupskis, Karvelis, poni Karvelienė, Pusnikienė, Jovaišienė, Puidokas ir Daukšys. Pagaliau, ilgą, turiningą kalbą pasakė pats vakaro kaltininkas, Juozas Sagys. Ją visą pašventė visuomeniniams reikalams, apgailėdamas kad musų gyvenime dar ne visi Lietuviai veikia mums reikalingiausią tautiką darbą, nusiskundė kad kai kurie neva tautininkais prisimetę karjeristai išnaudoja musų idealistus tautininkus ir ardo musų veikimą.

Kalbų programui pasibaigus, įvyko šokiai, kurie tęsėsi iki rytui. Visi tautininkų vakarienę patenkinti, ir skristėsi pilni upo smarkiau veikti. Bendrai, Tautininkų Klube veikimas ir draugingas santikiavimas gyvėja. **Buvęs.**

Išrašykit

"DIRVĄ"

į Lietuvą

DOVANŲ

1935 M.

Prenumerata naujiems skaitytojams į LIETUVĄ ATPIGINTA — tik $2.50!

(Jokių dovanų už šią kainą neduodama)

Kurie išrašys "Dirvą" savo giminėms į Lietuvą iki galo šių metų, mokės tiktai $2.50

(Reguliarė metinė prenumerata $3.00)

DOVANOKIT SAVIŠKIAMS GIMINĖMS LIETUVOJE 'DIRVĄ', JĄ VISI LABIAUSIA MĖGSTA SKAITYTI. — Už $2.50 metuose pralinksminsit visą savo gimtinės apielinkę!

"DIRVA"

6820 Superior ave. Cleveland, O.

Musų Kulturinio Gyvenimo Klausimai — Amerikos ir Lietuvos Politikos Reikalai Chicagos Lietuvių Judėjimas ir Įvairios Žinios

LIETUVIŲ TRIBUNA

VISOKIOS CHICAGOS ŽINIOS

Chicagos antrašas: 1624 So. Western Ave.

BARTININKAI

Lietuvos Miestų ir Miestelių Aprašymai

Medaus Karalystė. — Kruvinasis Tizenhauzenas, — Fabrikų Miestas. — Valsčiuje tik 1 žmogus. — Caro Dovana.

Derlingose Sudavijos lygumose dunkso Bartininkų miestelis. Paprastas, nuobodus kapsijos bažnytkiemis, niekuo nunai neviliojąs praeivio žvilgsnio. Bet užtat praeityje jis buvo garsesnis už visus didesnius Suvalkijos miestus. Negarsus ir neįdomus dabar Bartininkai, užtat turtingi. Derlingos žemės, stambus ukiai, turtingi ukininkai. Bartininkų parapija laikoma turtingiausia, o jų klebonus apylinkės kunigai vadina viešpačiais. Bet senovėje nė viena vietovė tiek nenukentėjo nuo maro, bado ir kitokių nelaimių, kaip tie patys Bartininkai.

Vytauto laikais Bartininkai priklausė kunigaikščio iždui ir mokėjo jam duoklę. Tada bartininkiečiai vertėsi išimtinai bitininkystė ir medumi mokėjo mokesčius. Kur dabar nėra nė menko krumelio, ošė amžinos girios, o medžiuose gludėjo suduvių barčiai (aviliai). Bartininkų medų žinojo Lenkijos karaliai, kryžiuočių ordino mistrai ir Vokietijos imperatoriai. Šimtai aplinkinių kaimų priklausė Bartininkų valdžiai. Net Naumiesčio, Kalvarijos, Keturvalakių, Marijampolės maži kaimeliai priklausė Bartininkų ponams. Jau Italo Zanoni 1772 m. pieštame ir išleistame žemėlapyje pažymėta Bartininkų vardas, o Folino 1770 m. žemėlapis rodo Bartininkus svarbia vietovė.

1540 m. čia buvo pastatyta pirmoji bažnyčia; vėliau, 1640 m. buvo pastatyta kita, didesnė, kurią 1720 m. atnaujino garsusis Arianopolio vyskupas Zienkavičius. Bartininkus valdė Radvilai, Upytės seniunas Puzinas, karalius Stanislovas Augustas ir žiurusis Tizenhauzenas, Lenkijos iždo ministeris. Jo viešpatavimo laikais Bartininkuose kasdieną užplakdavo mirtinai po kelis baudžiauninkus, o jo vergai veždavo grudus ir medų net į Karaliaučių. Tas valdovas 1768 m. Bartininkuose buvo pastatęs didelį geležies fabriką ir gelumbių audyklą, kurias vėliau sudegino jo paties vergai. 1785 m. buvo įsteigęs čia vielos ir aksomo fabrikus, bet netekęs savo galybės, jų neišnaudojo. Dabar jau ir vietos nežymu, kur tie fabrikai stovėjo. ...

1676 m. maras išnaikino visą Bartininkų apylinkę, taip kad penkiuose dvaruose ir 16 kaimų buvo likę vos 24 žmonės, o Vyžainio valsčiuje tik 1 žmogus. Vėliau badmetis vėl buvo išnaikines gyventojus. Nauji baudžiauninkai čia buvo atvežti iš Gudijos ir Lenkijos.

1885 m. Bartininkus caras padovanojo generolui Nosticui, kuris buvęs mažai ką geresnis už Tizenhauzeną. Nosticas iš Bartininkų ir jiems priklausomų palivarkų bei kaimų gaudavo 19-096 auksinus į metus grynio pelno. Šiauriausias Nestico akamonas buvęs tulas Mieškovskis, kuris ne tik plakdavęs kaimiečius, bet ir reikalaudavęs sau pirmos nakties teisės, o gražesnes mergeles veždavęs savo ponui į Peterburgą.

Daug gražių padavimų Bartininkuose yra užsilikę apie didį lietuvybės apaštalą, kun. Joną Burdulį, kuris pirmas pradėjo sakyti Lietuviškus pamokslus ir mokino žmones Lietuviškai skaityti. Tai antrasis Strazdelis, mužikų užtarėjas ir globėjas. Neturtingiems visus patarnavimus jis atlikdavo veltui, sakydamas: "Nebijokite, po mirties jums nebus blogiau; pašpartą į dangų aš jums duosiu už dyką...." Savo pinigais jis išmuryjo naujus bažnyčios bokštus, o mirdamas paliko originalų testamentą — visą jo turtą parduoti iš varžytynių ir pinigus atiduoti bažnyčiai. Nors jo turtas buvo vertas apie 50 rublių, bet žmonės, norėdami įsigyti tauraus kunigo daiktus atminčiai, įvaržė už juos 500 rublių. Į kunigo laidotuves buvo susirinkę ne tik katalikai bet ir evangelikai ir žydai. Dėja, per 48 metus bartininkiečiai jau pamiršo savo geradarį ir jo kapas visų apleistas, taip pat, kaip pamiršta ir garsinga Bartininkų praeitis. "D."

Džekas Reporteris

Nedaugelis likusių knygų su gražiais tvirtais apdarais nupiginta: su persiuntimu $1.00.

DABAR GALIMA GAUTI "DIRVOJE"

KARAS! 20-to amžiaus KARAS ant žemės, ore, jurose.

Durtuvų grumtynės, nuodingi gazai, lėktuvų pašovimas, artilerijos griaus mai, žmonių susprogdinimas ir kitos karo baisybės vaizdžiai aprašyta W. T. SCANLON'O parašytoje ir 1-ma premija Amerikoje apdovanotoje karo apysakoje

"Dirva" 6820 Superior Ave. Cleveland, O.

TAUTINĖS SROVĖS KONFERENCIJOS PROTOKOLAS

(Tęsinys iš pereito num.)

ANTRA SESIJA

Antra sesija Tautininkų ir Sandoriečių bendros konferencijos (laikytos Cleveland, O., Spalių 14 d., 1934 m.), atsidarė 3:30 val. po pietų.

Sekretorius perskaitė pirmosios serijos protokolą, ir pasirodė kad įsiregistravo šie atstovai iš sekančių kolonijų:

Iš Cleveland: A. M. Praškevičius, Jonas Brazauskas, Jonas Jarus, Darata Jarus, K. S. Karpius, L. P. Baltrukonis, J. Vilčinskas, S. Čerauka, J. G. Polteris, A. Vilčinskienė, Ona Karpius, Antanas Zdanis, Justinas Miščikas.

Iš Chicagos: P. Grybienė, M. Biekša, D. Pivaronas, Algirdas Pivaronas, Jonas J. Balanda, P. Šarkaitė, Kapt. P. Jurgėla, Dr. Kazys Drangelis (svetys), Juozas Olšauskas (svetys), B. F. Simokaitis, Antanas Kiela (Evergreen Park, Ill.).

Iš Brooklyn, N. Y.: Vincas Vyšnius, Zosė Vitaitienė, Adv. K. R. Jurgėla (svetys); Juozas Sagys (Ozone Park, N. Y.), Petras Pusnikas, Jonas J. Šlikas, Ona Šlikienė, Jonas Valaitis, V. Mučinskas, A. Povilanskas.

Detroit, Mich.: J. Smailis.

Pittsburgh, Pa.: Petras Pivaronas, Juozas Virbickas, Florent Rogers, Pranas Pikšris.

REZOLIUCIJOS

Tautininkų ir Sandariečių bendradarbiavimo klausimu rezoliucijų komisijos patiekta sekanti rezoliucija, kuri vienbalsiai priimta:

1.

1934 metų Spalių 14 dieną Clevelande, Ohio, vidurinės srovės tautiškoj konferencijoj iš įvairių Lietuvių kolonijų suvažiavę atstovai, plačiai išsikalbėję, atrado kad laikas yra pilnai pribrendęs pradėti visoms vidurinės srovės tautiškai nusistačiusioms draugijoms, organizacijoms ir veikėjams artimiau bendradarbiauti, viduriniės srovės spaudoje kooperuoti ir tautiškai nusistačiusios srovės idejas, darbus stumėti pirmyn bendromis visų jiegomis. Ypatingai pageidaujama kad Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara ir Amerikos Lietuvių Sąjunga, per savo centrus, pradėtų tartis ateities tautiškus darbus bendrai dirbti.

Rezoliucija tautinės spaudos bendrinimo vienbalsiai priimta sekanti:

2.

Kadangi per paskutinius kelis metus Amerikos Lietuvių tautinio nusistatymo spaudoje pasireiškė didelė nesantaika ir vieni kitų užsipuldinėjimai, kas žymiai prisidėjo tautinėje srovėje prie suirutės, taigi šitas Amerikos Lietuvių vidurinės srovės tautiškų veikėjų suvažiavimas 1934 metais, Spalių 14 dieną, Cleveland, Ohio, pageidauja kad:

(1) Nuo šios dienos visi tautinio nusistatymo laikraščiai: Sandara, Dirva, Lietuvių Tribuna, Vienybė, Amerikos Lietuvis, Margutis, ir Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas Tėvynė, palaikytų kuoartimiausį kontaktą, ir nei redaktoriai, nei jų korespondentai vieni kitų nežemintų ir vieni kitiems nekenktų.

(2) Kad bendrame tautiniame darbe butų susitarta ir butų palaikoma bendras frontas.

(3) Jeigu tautinės srovės kuris laikraštis be pamato pultų tautininką darbuotoją, kitą laikraštį, organizaciją, draugiją ar klubą, jis užsitarnaus tautinės srovės žmonių papeikimą.

Rezoliucija Vilniaus reikalu:

3.

(1) Kad Lietuvos vyriausybė toliau varytų atkakliai vedamą diplomatinę ir juridinę kovą už Vilniaus atvadavimą;

(2) Kad Lietuvos kariumenė, Šauliai ir visas organizuotos jaunimas, kol negalės nužygiuoti su savo vėliavomis į Vilnių, tegul neperlaužiamu įtikėjimu į Vilniaus atgavimą studijuoja Vilniaus kraštą teoretiškai, kiek galima, praktiškai, ir rengiasi susijungt su atskirtais broliais;

(3) Kad Vilniaus Lietuviai, kurie taip garbinigai ne tik atlaikė savo pozicijas pavergtoje sostinėje, bet net jose sustiprėjo per 12 metų ir įgijo pilną pasitikėjimą ir Amerikos Lietuvių, ir pilnai savarankiškai varytų savo politiką su okupantais, budami tikri kad ką jie darys — gaus tautos prijautimą.

Rezoliucija Dariaus ir Girėno mirties tyrimo reikalu, Suv. Valstijų vyriausybei:

4.

Amerikos Lietuvių vidurinės srovės suvažiavimas 1934 metų Spalių 14 dieną, Cleveland, Ohio, dalyvaujant iš visos Amerikos atstovams, nutarė prašyti Suvienytų Valstijų Valstybės Departmento ištirti Amerikos piliečių, Kapt. Stepono Dariaus ir piloto Stasio Girėno, lėkusių pereitais metais iš New Yorko į Kauną, Lietuvą, ir tragingai žuvusių Vokietijos žemėje su lėktuvu Lituanica, žuvimo priežastį.

Musų visuomenėje del šių lakunų žuvimo yra pasklidę visokiausių gandų. Tat Suvienytų Valstijų Valstybės Departmentui už šias tikras informacijas butume labai dėkingi.

Rezoliucija Klaipėdos krašto reikalu:

5.

Kadangi šiandien Vokiečiai parodė labai didelį nepalankumą Lietuvai ir ypatingai pradėjo Klaipėdos krašte veikti Lietuvai ir Lietuviams nepalankioje dvasioje, pareiškiame griežtą prieš Vokiečius protestą ir reikalaujame kad Vokiečiai prieš Lietuvą ir jos nepriklausomybę nesikėsintų. Konferencija pageidauja kad Lietuvos valdžia Vokiečiams nenusileistų nei žingsnio!

Rezoliucija pritarianti Amerikos Lietuvių kulturiniams darbams:

6.

Dariaus ir Girėno paminklo pastatymas, Lietuvių Kulturinis Darželis Clevelande, ir Lietuviškas Kambaris Pittsburgho Universitete, tų projektų steigimas yra bendras visiems Amerikos Lietuviams, todel visi suvažiavę atstovai vienbalsiai tam pritaria ir pažada moralę ir medeginę paramą.

Pasveikinimas Lietuvos Prezidentui Antanui Smetonai jo 60 metų sukakties proga:

7.

Amerikos Lietuvių tautiškos vidurinės srovės organizacijų ir draugijų atstovai suvažiavę Spalių 14 dieną, Cleveland, Ohio, atrado garbe nutarti sveikinti musų tėvynės galvą, Lietuvos Prezidentą, Antaną Smetoną, Jusų 60 metų sukakties proga. Teikkis malonus Prezidente priimti musų geriausius linkėjimus ilgiausia gyventi ir vesti musų tėvynę į gražų rytojų.

Pasveikinimas Amerikos Suvienytų Valstijų Prezidentui, Franklin R. Rooseveltui:

8.

Mes Amerikos piliečiai, Lietuvių kilmės, Suvienytų Valstijų gyventojai, suvažiavę Spalių 14 d. Cleveland, Ohio, prisimindami Jusų darbus šiuo nepaprastai sunkiu laiku visos šalies naudai, sveikiname Jus, musų Prezidente, linkėdami ištvermės ir jiegos tuos darbus tęsti toliau. Mes esame su Jumis!

Prisiminus ilgamečius veikėjus Amerikos Lietuvių tarpe, Dr. Joną Šliupą ir Juozą O. Širvydą, vienbalsiai nutarta juos pasveikinti. Priimta sekančios sveikinimo rezoliucijos:

Dr. Jonui Šliupui:

Garbingas Daktare: Suvažiavę Spalių 14 dieną Cleveland, Ohio, iš visos Amerikos vidurinės tautiškos srovės veikėjai organizacijų įgaliotiniai, prisimindami Jusų darbus musų tarpe praeityje, sveikina Jus, musų tautos Amerikos atskyrėją, musų parapijų nuo musų priešų iškariautoją, ir linki Jums tėvynėje dirbti didžiuosius Jai reikalingus darbus.

Juozui O. Širvydui

Atstovaudami Amerikos Lietuvių vidurinės srovės organizacijas, tardamiesi musų tautiniais svarbiais reikalais Spalių 14 dieną, Cleveland, Ohio, suvažiavime maloniai prisiminę Jusų mums pravestus darbus, delto sveikinam Jus toli tėvynėje esančius, bet dvasioje su mumis. Kaip organizatoriaus ir spaudos veterano pėdomis sekame. Tesinaudoja musų tėvynė jusų sumanumu, darbingumu ir gyvenimo pažinimu.

Suvažiavimo pabaigoje, kada Tautininkai ir Sandariečiai veikėjai padarė taiką, ir iš abiejų pusių pasireiškė nuoširdus noras glaudaus bendradarbiavimo, pradėta žygiai eiti prie visiško susijungimo. Keletas atstovų džiaugdamiesi suvažiavimo daviniais pasakė kalbas, pareikšdami kad kai buvo pasiskirstymas musų srovėje jie susilaikė nuo veikimo. Dabar, kada padaryta taika, vėl dirbs tautinį darbą. Kalbėjo sekanti: P. Grybienė, Jonas Jarus, Kapt. P. Jurgėla, K. S. Karpius, A. Povilanskas, Jonas Valaitis.

Suvažiavimas užsibaigė 6:25 val. vakare.

A. M. PRAŠKEVIČIUS,
Pirmininkas.
JUOZAS SAGYS,
Sekretorius.

INDUSTRIALIS JUDĖJIMAS

—Springfield, Ill.: Viešų kelių darbai duoda pragyvenimą keturiems milijonams darbininkų, kaip praneša kelių assosiacijos valdyba.

—Chicago, Ill.: International Harvester Co. pradėjo priimėti naujų darbininkų. Sakoma kad visi senieji darbininkai jau sugryžo prie savo darbų.

—St. Louis, Mo. — Avalų pramonė eina normalėj pradukcijoj, pareiškė vienas šio miesto avalų išdirbėjas. St. Louis yra vienas iš didžiųjų avalinės pramonės centrų.

—Chicago, Ill.: Pullman Car Co. gavo užsakymą iš Meksikos net 1200 plieninių vagonų.

—Chicago, Ill.: Plieno pramonė įvairiose firmose su pabaiga Lapkričio mėnesio pradėjo gauti didelių užsakymų. Liejyklos irgi gavo užsakymų.

Chicago, Ill.: Maisto kainos Chicagoje pakilo labai žymiai, ir rodos vis kyla daugiau. Tačiau namų nuoma labai mažai tepakilo.

—Chicago, Ill.: Vedybos žymiai padidėjo: šių metų vedybų skaičius pasiekė 1923 metų normą.

—Chicago, Ill.: Orui atšalus kuro biznis pakilo net 40%.

—Indianapolis, Ind.: Elektros išdirbinių kainos pakilo 7½ nuoš., kaip tai motorų, kontrolierių ir tt.

—Chicago, Ill.: Rubų kainos stovi ant vietos. Siuvyklos mažai dirba.

AERO KLUBO VAKARAS

Gruodžio 1 d. Southmoor hotelyje buvo surengtas Lietuvių Aero Klubo šokis. Publikos buvo apie trys šimtai. Muzika buvo gera, visi linksmai praleido vakarą. Rep.

MIRĖ JUOZAS KAMĖŠIS

Gerai žinomas Chicagos Lietuviams scenos veikėjas Juozas Kemėšis staiga pasimirė sekmadienio vakare. Lapkričio 25 d. Spėjama kad gavo širdies ataką, besimokinant vaidinti rolę veikale "Valkata".

Velionis kilęs iš Alvito par., Vilkaviškio apsk. Amerikoj išgyveno mirš 20 metų. Palaidotas (kunas sudegintas) krematorijoj Lapk. 30 d. Rep.

ALTASS Vargai

Nepersenai Chicagoje visi buvo linksmi, dolariai desėtkais tukstančių plaukė iš visų kampų ir buvo ruošiamas neva "antras skridimas". Suplaukė suvirš 32 tukstančiai dolarių, kurių sukėlimui išaikvota netoli 11 tukstančių dolarių iš tos sumos.

Social-fašistų redaktorius Pijušėlis naudoja visus gudrumus kur nors nukreipti visuomenės akis kad žmonės nereikalautų ALTASS atskaitų. Bet visa bėda: pinigų sudėta 32,000, "skridimas" nejvyko, o pinigų vėl nėra, vėl reikia aukų prašyti....

Papa Pijušas vienu atveju pajiegė tik sušukti: "Reikėtų pasididžiuoti kad mes tiek pinigų surinkom!". Surinkot tai surinkot, bet parodykit visuomenei kur pinigus dėjot, jeigu nedavėt to ką žadėjot? Norėdamas pateisinti milžiniškas išlaidas sako: "mes turėjom atmokėti paskolą net $3.500". Kam ir delko ta paskola buvo reikalinga, "kas tau galvoj".

Vadinasi, "Altass" pirm negu pradėjo ką veikti, "pasidarė" "skolų", kad turėtų kur pinigus padėti. Kas su tais paskolos pinigais padaryta? Gal but Grigaitis mano kad jis labai gudrus. Jis turi teisę taip apie save manyti. Tik reikia neužmiršti kad gudrybės gelbsti tik iki laiko. Rep.

Vakaras Pittsburgho Universiteto Kambario Naudai Pavyko

Visi plačiai žino ir gausiai remia Pittsburgho Universitete steigiamą Lietuvių Kambarį. Tas darbas yra kilnus ir gražus. Kadangi šiam darbui reikalinga nemažai pinigų, bet ikšiol Chicagiečiai labai mažai prasidėjo su aukomis, taigi atsirado dvi darbščios moterėlės, kurios savo pastangomis suruošė vakarą "Margučio" salėje Lapkričio 25 d.

Vakaras buvo pasekmingas, publikos buvo vidutiniai, ir padaryta pelno apie $60. Tokia auka tai graži parama Pittsburghiečių darbui.

Nuopelnas už šį parengimą priklauso ypatingai poniai Palakienei ir poniai Kutel, kuri rods yra gyvenus Pittsburghe. Jas parėmė keletas šeimų, atsilankė į vakarėlį daugiau žmonių, ir atsiekė savo tikslo. Rep.

Leonos Gaižaitės Dingimo Misterija

Kaip žinoma, Leona Gaižaitė dirbo Chicagos Lietuvos Konsulate virš dešimts metų laiko ir buvo pasižymėjus Chicagiečių tarpe veikėja. Tik štai vieną gražią dieną ji dingo. Po jos dingimo, tik po šešių savaičių pranešta spaudai kad Gaižaitė dingo, sulyg Konsulo nusakymo, Gegužės 24 d. Vadinasi, ji buvo dingus jau šešios savaitės ir niekam nieko nesakyta. Kodel? Jeigu namuose tik paprastas šunelis pradingsta, šeimininkai klausinėja ir pas kaimynus ir kreipiasi į policiją patirti kur jis galėjo dingti. Betgi pas mus Chicagoje, pradingo Konsulato sekretorė, o apie tai niekas nei bu nei be.

Tie kurie turėjo artimą kontaktą su Konsulatu irgi rodos niekam nieko apie Gaižaitės žuvimą neužsiminė. Kokia gi misterija už to visko slepiasi? Nereikia abejoti kad paslaptis su laiku išeis viršun.

Lietuvos Pilietis.

Už $3 metuose pralinksminsit visą kaimą — išrašykit saviškiams į Lietuvą "Dirvą".

Grigaičio Džiaugsmas

Social-fašistų (tai yra tokios pat rušies gaivalų kaip Vokietijos Hitlerininkai) organo redaktorius P. Grigaitis Gruodžio 1 d. savo suvytusiame nuo "blogo Europoje oro" puslapyje pareiškė didelio džiaugsmo.

Tas džiaugsmas apsireiškė tame kad p. Tysliava gavęs "eilinę imigranto vizą" gavo įvažiuoti iš Kanados atgal į Brooklyną.

Nesvarbu ar p. Tysliava atvyko at sugryžo atgal į Suvienytas Valstijas. Tiek tik nuostabu kad Grigaitis labai drąsiai paskelbė jog p. Tysliava redaguosiąs "Vienybę". Toliau, Grigaitis trina delnus iš džiaugsmo buk dabartiniai to laikraščio redaktoriai busią pašalinti ir jų vietą užimsiąs p. Tysliava. Mat, dabartinius redaktorius esąs "apnikęs Širvydinio plauko elementas".

Palauksim, pamatysim ar ištikrųjų taip bus, ar ištikrųjų p. Tysliava "Vienybę" redaguos ir į keno dudą jis dabar triubys. Ar parodys nusistovėjimo, kokio jam iki šiol truko? Rep.

DYKAI BANDYMAS NUO REUMATIZMO

Mes turim puikų Metodą nuo Reumatizmo, kurį noriai pasiųsime kožnam šio laikraščio skaitytojui kuris tik pareikalaus. Jeigu kenčiat skausmą sąnariuose, jeigu jie sustingę, arba labai jaudinasi, jeigu turit kentėti kožnoj oro permainoj, štai jums proga išbandyti paprasty, pigų Metodą, kuris pagelbėjo šimtams.

Mes noriai pasiųsim jums PILNĄ Pakelį, 7 dienoms DYKAI IŠBANDYMUI, ir jeigu norėsit naudot daugiau, tą galėsit daryti už mažus kaštus. Mes kviečiame jus naudoti tą vaistą 7 dienas, DYKAI, musų kaštais. Pasiųskit savo vardą ir adresą tuojau į ROSE RHEUMA TAB CO., Dept. X-3, 3516 N. Irving Ave. Chicago, Ill.

Naujausi

TEATRAI

Kumučių Rojus

Keturių veiksmų tragi-komedija iš prohibicijos laikų. Reikalinga 6 vyrų ir 6 moterų. Knygutė 60 pusl. Kaina 50c

Baudžiauninkė

4 aktų melodrama, pritaikyta lengvam perstatymui Amerikos Lietuvių vakaruose. Reikia 5 vyrų ir 3 moterų. 67 pusl. .....50c.

Žentai iš Amerikos

2 aktų komedija iš Amerikiečių prietikių Lietuvoje. Lošia 4 vyrai ir 3 moterys. Kaina 50c

GRAŽI MAGELIONA

Melodrama 4 aktų, 6 atidengimų. Vaidina 3 moterys ir 10 vyrų. 63 pusl. knygelė. Kaina 50c

AMERIKA PIRTYJE — komedija 3 aktuose, 43 pusl., vaidina: 7 vyrai, 2 moterys. 25c

AKIS UŽ AKĮ, DANTIS UŽ DANTĮ Komedija 1 akte. 21 pusl. Vaidina 3 vyrai, 2 moterys. 15c

AVINĖLIS NEKALTASIS — 4 aktų komedija; 68 pusl.; vaidina 5 vyrai, 4 moterys. 30c

AUKSO VERŠIS — 1 veiksmo komedija, 35 pusl., vaidina 4 vyrai, 1 moteris. 15c

PAVOGTAS KUDIKIS — tragedija 3 aktuose; 16 pusl.; vaidina 9 vyrai, 6 moterys. 25c

SALIAMONO SAPNAS — drama 1 akte; 22 p.; veikia 5 vyrai .. 10c

SULYG NAUJAUSIOS MADOS — komedija 2 veiksmų; 19 puslapių veikia 2 vyrai, 6 moterys 10c

DVI SESERI 4 aktų tragi-drama iš Amerikos gyvenimo. Vaidinime dalyvauja 4 moterys ir apie 15 vyrų. Knygelė 60 pusl. Kaina 50c

NENORĖJAI DUONOS — GRAUŽK PLYTAS Trumputė, 20 pusl. komedija iš jaunųjų gyvenimo. Vaidinti reikia 3 vyrų. Kaina 15c

PIRMI ŽINGSNIAI — drama 4 v. 52 pusl.; vaidina 8 vyrai ir 3 moterys. 20c

"DIRVA"
6820 Superior Ave. Cleveland

Dienos Klausimais

DAR APIE RANKDARBIŲ PARODĄ

Šį rudenį Amerikos didmiesčiuose praskilbo Lietuvos ir Estijos rankdarbių parodos. Tai naujas malonus sujudinimas Amerikos Lietuvių patriotinės visuomenės. Tose parodose išstatoma pardavimui įvairiausi liaudies meno, rankų darrbo, graždaikčiai. Taip malonu juos matyti, tiesiog širdį kutena. Patys Lietuviai išeiviai, moterėlės, jau senos, nuėjusios į parodą žiuri, mato tokius pačius audinius ir kitokius dalykus ką jos jaunos budamos Lietuvoje išdirbdavo, dabar išstatytus turtingose, puošniose krautuvėse, ir visi tuomi gerėjasi, perka, įvertina.

Parodos jau buvo New Yorke, Philadelphijoj, Baltimorėje, dabar atidarytos Clevelande, Pittsburghe.

Po naujų metų jos paplis daugelyje kitų žymesnių miestų.

Parodas suruošia tekstilių inžinierius, tame darbe patyręs, aukšto mokslo vyras, Louis Bonyhard. Jisai buvo surengęs apie 70 Šveicariškų rankdarbių parodų ir visos buvo pasekmingos. Be abejo surengs ir kelis desėtkus Lietuviškų, Estiškų parodų. Tiki gal kitą metą prisidės ir Latvija, kuri šymet parodoms dar nebuvo gatava. Tada bus atstovaujamos visos Baltijos šalys, kurių vardu Parodos eina.

Lietuviai privalo šias parodas ir jų rengėją, Louis Bonyhard, širdingai paremti. Iš tų parodų yra keliariopa nauda: pirmiausia, per visą Ameriką garsinama Lietuvos vardas: krautuvės kuriose parodos buna, skelbia parodą, laikraščiai rašo, žymųs miestų asmenys sukviesti apie Lietuvą kalba. Lietuviai pajunta naujo, malonaus gyvumo savo mieste, apsilanko, sustiprina savo Lietuvišką dvasią. O paskui, iš tų parodų, suplaukia į Lietuvą tukstančiai litų, nes veik tose parodose parsiduoda.

Parodos eina su Lietuvos ir Estų valdžios žinia. Lietuvos dalykai eina per Lietuvos Generalinį Konsulą P. Žadeikį New Yorke.

Tas sumanymas girtinas ir sveikintinas! Per visą Ameriką parodose plevėsuoja Lietuvos vėliava, išdidžiai joja Vytis!

Kurią Pusę Palaikys Lietuvos Aero Klubas?

Dabar kada lakunas Janušauskas (James) traukia atsakomybėn Chicagos socialistų "Naujienas" ir "antro skridimo" promterį Grigaitį ir visą jo štabą (Altass), įdomu žinoti kurią pusę palaikys Lietuvos Aero Klubas. Tas klubas aukavo "antram skridimui" 10,000 litų ir visoje Lietuvoje populiarizavo ir aukštino Janušauską, kaipo busintį pastatytoją "gyvo paminklo" Dariui ir Girėnui. Per tai ir kiti geraširdžiai žmonės Lietuvoje aukavo ir rėmė "antrą skridimą".

Lietuvos Aero Klubas tikrenybėje siuntė savo pinigus ne Grigaičiui, ne tiems kuriuos Grigaitis leis skristi, bet Janušauskui, kurį pripažino tinkamu skristi ir todel jį rėmė.

Ar Lietuvos Aero Klubas arba jo vadovybė susideda iš nuoširdžių Lietuvos patriotų, ar iš Amerikos Lietuvių socialistų klikos rėmėjų, tą įrodys savo pasirinkimu dabar palaikyti—ar Grigaičio ar Janušausko pusę.

Lietuvos Aero Klubas turi pilną teisę reikalauti kad jo pinigai butų sunaudoti tik skirtam tikslui. Janušauskas nepasidarė blogesnis lakunas po jo atstatymo, o jis buvo tikras karžygis iki Grigaičiui neužėjo "blogas oras" ir jis Janušauską prašalino. ...

Reikėtų kad Lietuvos visuomenė tėmytų tuos Aero Klubo ponus, ir patirs kokią politiką jie slėpė po priedanga rėmimo "antro skridimo".

"Antro skridimo" pinigai visi išaikvoti, kad ir su "atskaitomis". Surinkta virš 32 tukstančiai dolarių ir viskas išleista nieko už tai aukotojams nedavus.

Jeigu Lietuvos Aero Klubas laikysis Grigaičio pusės, aišku bus kad jam nerupėjo parėmimas skridimo bet populiarizavimas šito Amerikoje Lietuvių gyvenimą demoralizavusio žmogaus ir jo laikraščio kromelio.

Lietuvos Aero Klubas negalėjo buti musų socialistų apgautas, nes kiti Amerikos Lietuvių laikraščiai teikė pilnas, tikras žinias apie "antrą skridimą".

Vienas Jugoslavų laikraštis Belgrade paskelbia kad už Jugoslavijos karaliaus mirtį atsakomybė puola ant Vengrijos, kuri ne tik duodanti prieglaudą svetimšaliams teroristams, bet net juos šelpianti. Tą klausimą, laikraštis sako, Jugoslavų vyriausybė iškels tautų sąjungoje. Smerkdamas Cengriją, laikraštis sako kad Jugoslavija galės įrodyti Vengrijos kaltę. Šiose dienose pradėjo iš Jugoslavijos deportuoti visus Vengrus, kivirčiams tarp tų šalių tęsiantis.

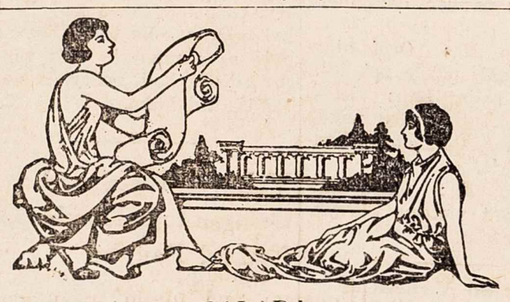

BALADA

(Apie užkeiktą žiaurų valdovą)

Jei kam kada rudenio naktį
Keliauti reikės pro Varnėnų balas,
Lai skuba jis arklius paplakti
Ir laiko suėmęs stipriai vadeles.

Tos balos — tai didelis pelkynas,
Be galo ir krašto kur siekia akis.
Jose neramu ir vaidinas
Ten nuolat, bet ypač rudens naktimis.

Senovėje buvęs ten miestas,
Valdovas ten valdęs begalo žiaurus.
Matyt jį galėjęs tik kviestas,
Šiaip nieko neleido į rumus niurius.

Valdovas,—kalbėjo taip žmonės,—
Gyvenęs mažyčių vaikelių krauju.
Vaikus todel slėpdavo žmonos
Nuo pikto valdovo sargybos akių.

Bet kartą visai netikėtai
Į rumus įbėgo mergaitė jauna,
Panoro ji juos apžiurėti,
Jausmu paslaptingu širdyj vedina.

Kur ėjo — išpradžių vis tuščia,
Lyg butų išmirę budrieji sargai.
Ir tylą aplinkinę rusčią
Tik josios sudrumsdavo žingsnių garsai.

Staiga ji valdovą sutiko,
Kurs galvą kapojo vaikučiams kardu.
Mergaitė iš baimės suriko....
Jos šauksmas nuėjo griausmingu aidu.

Pamatė valdovas mergaitę
Ir jąją užmušt užsimojo jisai....
Bet ši pasisuko bėgt greitai
Ir spėjo valdovą užkeikt amžinai.

Nugrimzdo valdoviškas miestas,
Jo vietoj iškilo pelkynas platus,
Jos gelmės žmonių nėra liestos,
Nes saugo ją lobį valdovas rustus.

Kam naktį keliaut pro ten tenka
Tas girdi valdovo šauksmus ikpat ryt.
Iškėlęs tur kardą jis rankoj,
Ir puola nekaltą mergaitę žudyt....

Išgirdę, arkliai išsigąsta
Ir stengiasi lėkti visu smarkumu.
Kai žvaigždės danguose užgęsta,
Vėl balose buna tylu ir ramu.

Tat kam kada rudenio naktį
Keliauti reikės pro Varnėnų balas,
Lai skuba jis arklius paplakti
Ir laiko suėmęs stipriai vadeles.

"M. R." A. V.

Antanas Bružas ir Tsb.

Jau kelinti metai Amerikos Lietuviai gausiai skaito įdomias žinias iš Lietuvos, kurios pasirašytos trimis raidėmis, "Tsb." Tai yra Talka Spaudos Biuras. Jį įsteigė ir vedė Antanas Bružas, įsteigėjas ir leidėjas populiariškiausio Lietuvos laikraščio "Musų Rytojus".

Kiek skaitytojai pareiškia, ir kiek sprendžiame mes patys, Tsb. žinios, kartais ir straipsniai bei istoriški padavimai apie Lietuvos įvairias įdomias dalis, yra didelės vertės Amerikos Lietuviams. Prie to, p. A. Bružas yra vienas iš tų Lietuvos rašytojų kurie moka į skaitytojus kalbėti paprastais, kasdieniais žodžiais, o ne "aukštu tonu", už tai ir jo tiekiami skaitymai yra įdomus, nes lengvai skaitytojui suprantami.

Lietuvos rašytojai neturi pykti kad Amerikos Lietuviai nesupranta ir nenori mokytis jų naujos, nuolat keitinėjamas kalbos, į kurią jie maišo labai daug svetimų žodžių. Lietuviai į Ameriką išvažiavo tais laikais kada dar tegalėjo patys savaimi pramokti slebizuoti-skaityti. Tų išeivių diduma dabar jau perėję savo gyvenimo viduramžį, kiti jau visai senukai. Jie nesimokys kitokios kalbos, skaito tik tą ką jie gali suprasti.

Tsb. žinios yra konstruktyvės, informacinės, visuotinos svarbos. Kuomet p. Bružas lankėsi Amerikoje 1931 metais jis pasakojosi kad savo tada jau pradėtą Tsb. bandys vesti tokia linija kad butų naudingiausia išeiviams. Savo pasiryžimą pravedė, ir dabar galutinai pasirinko tik Talką vadovauti ir teikti Amerikos ir kitų kraštų Lietuviams naudingas žinias iš Lietuvos.

Tomis žiniomis naudojasi dalis Suv. Valstijų Lietuviškų laikraščių, dalis Pietų Amerikos Lietuvių leidžiamų laikraščių. Jomis nesinaudoja tik musų radikališka spauda.

Ginklų Išdirbėjai Nujautė Karą

Washingtone daroma tyrinėjimai apie veikimą karo įnagių ir amunicijos išdirbėjų. Šiose dienose paaiškėjo kad ginklų išdirbėjai jau 1908 metais žinojo jog Europoje "verda milžiniškas konfliktas". Pasaulinis karas kilo po šešių metų. Viena Amerikos karo reikmenų išdirbimo firma prisipažino kad tą žinodama ji tuoj pradėjo organizuoti Europoje pardavimą karo medegos.

Sumažėjo Gimimai

Suv. Valstijų Agrikulturos departmento ekonomistas Dr. O. E. Baker sako kad Suv. Valstijose pradėjo mažėti gimimų skaičius.

Prieš depresijos laikus gimimų jau budavo mažiau po 75,000 kasmet bėgyje 10 metų. Depresijos laikuose gimimai mažėjo po 100,000 kasmet. Ypatingai gimimų skaičius sumažėjo ukiuose.

4 sušaudyta. Novosibirske, sovietų agentai nuteisė sušaudymui keturis narius Vokiečių kolonijos kurie neišaugino reikalingos grudų kvotos. Jie apkaltinti vogime valdžios grudų.

RUMŠIŠKIS — ISTORINĖ VIETA

Čia žygiavo Nepoleonas, mokėsi Baranauskas, Jadvyga su Jogaila skendo.

Nuo Kauno apie 24 kilometrus į šiaurės rytus, ant Nemuno kranto, yra šiaudiniais stogais dengtas Rumšiškių miestelis. Per miestelį eina didelis vieškelis. Jis užsisuka rytų pusėn ir eina Vilniaus link. Tai istorinis vieškelis, kuriuo 1812 metais žygiavo Prancuzijos imperatoriaus Napoleono armija. Iš Suvalkijos pusės pro Rumšiškių miestelį kėlėsi Prancuzų gvardija, Vokiečių pėstininkai, Lenkų raiteliai ir businčio Lietuvių korpuso branduolis. Apie 100,000 vyrų, tvirtų kaip ąžuolų, ėjo mušti Rusus. Dar iki šiai dienai pasilikę netoli Rumšiškių miestelio Prancuzų apkasai liudija apie Napoleono armijos pėdsakus.

Netoli Rumšiškių miestelio stovi medinė mokykla, kurioje mokėsi garsus Lietuvių tautos dainius, Anykščių Šilelio autorius, Vyskupas Antanas Baranauskas. Busintis vyskupas ir didis poetas čia praleido dalį savo jaunystės, mokydamasis valsčių raštininkų kursuose. Čia prie viliojančių Nemuno krantų, jo jautrioje sieloje kaupėsi graži kuryba. Dabar ši istorinė Rumšiškių mokykla paversta paprastu malkų sandėliu. Jos vietoje 1932 metais išaugo nauja, moderniška miestelio pradžios mokykla.

Per Rumšiškių miestelį teka du nedideli upeliai: Praviena ir Nadieja. Apie Nadieją yra užsilikusių daug įdomių padavimų, dažnai tampriai surištų su pates miestelio praeitimi.

Vienas padavimas sako kad kai Jogaila buvo išrinktas Lietuvos-Lenkijos karalium ir vedęs jaunutę Lenkų karalaitę Jadvygą, vėliau, 1406-1407 metais karalius parsivežęs karalienę į savo tėviškę Vilnių. Jauna karališkoji pora apvažinėjus Žemaitiją, Prusus ir Aukštaitiją ir gryždami iš savo kelionės sustojo mažame Rumšiškių kaime. Čia jie rengėsi keltis per Nemuną į Suvalkijos pusę. Tai buvo pavasaris. Praviena ir kitas upelis šniokšdami nešė ledus į Nemuną. Jogaila nenorėjęs ilgai laukti, nes Krokuvoj turėjo svarbių valstybinių reikalų, tat vežikui įsakė važiuoti. Kai tik arkliai įbrido vandenin, jie staiga pasinėrė, o karieta kurioje sėdėjo karališka pora, vandens srovės buvo apversta. Jogaila budamas stiprus vyras, įkibo į arklius ir išlipo į krantą. Jadvygą vandens srovė nunešė tolyn. Jos riksmą užgirdo jauna Lietuvaitė, kuri atbėgus į nelaimės vietą išgelbėjo skęstančią karalienę.

Išsigelbėjus iš tokios didžiulės nelaimės, karališkoji pora apsinakvojo Rumšiškių kaimelyje. Jadvyga visą naktį nemiegojus, meldusis ir Dievui dėkojus už išgelbėjimą. Rytą prašvitus, Jogaila ir Jadvyga atvyko apžiurėti nelaimės vietos. Karalius išgelbėtoją mergaitę gerokai apdovanojo, o upelį kuriame karališkoji pora skendo, Jadvygos pageidavimu pavadino Lenkiškai Nadieja (Viltis). Toje vietoje kur įvyko nelaimė ir kur karalius išsigelbėjo, buvo nutarta pastatyti bažnyčią. Karališkoji pora Rumšiškėse gyveno tris dienas kol Nemuno ledai visiškai išėjo. Tik trečią dieną Jogaila ir Jadvyga laimingai persikėlė per Nemuną ir išvyko Krokuvon. Tsb.

KARO MUZEJUS IR AMERIKIEČIŲ LAISVĖS VARPAS NAUJOSE PATALPOSE

1921 metais Kaune buvo įsteigtas karo muzejus. Apie muzejaus pastatą sukurtas gražus sodnelis, kuriame stovi daug brangių paminklų, visai Lietuvai žinomų vyrų biustai. Karo muzejaus sodelyje pastatytas žuvusiems del Lietuvos laisvės paminklas, prie kurio su atitinkamomis ceremonijomis kas vakaras pagerbiama karžygiai žuvusieji del Lietuvos laisvės. Pačiame muzejuje yra keli tukstančiai istorinių eksponatų, iš kurių puikiausia atspindi senovės ir dabartinės Lietuvos laisvės kovos.

Ikšiolinio karo muzejaus bokšte kabojo Amerikos Lietuvių kongreso Chicagoje atsiųstas Laisvės Varpas. Tačiau tą varpą Amerikos Lietuviai siuntė ne į šį karo muzejų bet į Gedimino kalną Vilniuje. Pirmutinis tuo Laisvės Varpu suskambino didis Lietuvis, a. a. Inž. Petras Vileišis. Jo skambinimas priminė visiems Lietuviams ant varpo įrašytus simboliškus žodžius:

"O skambink per amžius
vaikams Lietuvos,
"Kad laisvės nevertas
kas negina jos."

Tačiau dabar baigiant statyti Vytauto Didžiojo muzejų, atėjo reikalas nugriauti senojo karo muzejaus bokštą. Lapkričio 9 d., 10 valandą, iš šio bokšto paskutinį kartą buvo iškilmingai nuleista Lietuvos valstybinė vėliava. Pats karo muzejus jau ir Laisvės Varpas perkelta į naujus Vytauto Didžiojo rumus ir naują bokštą. Senojo karo muzejaus bokštą ir kitas patalpas jau baigiama griauti. Tsb.

KAIP ŽELDINAMI LIETUVOS MIŠKAI

Dabar Lietuvių gyvenami žemės plotai senovėje buvo apaugę tankiomis, sunkiai išbrendamomis giriomis. Tose giriose buvo daug įvairių ir retų žvėrių. Šiandien jie jau išnykę drauge su didžiausiais Lietuvos miškais. Visoki karai, neramumai, svetimtaučių viešpatavimas Lietuvoje miškus labai išnaikino. Juk svetimtaučiai nebrangino Lietuvos turto—miškų. Jie miškus dideliais kiekiais parduodavo ir naikindavo. Gi Lietuviški ąžuolai, uosiai ir kiti tvirtieji medžiai jau senai branginami pasaulinėse rinkose.

Smarkiai Lietuvos miškus išnaikino paskutinysis didysis karas ir žiauri Vokiečių okupacija. Daugelį tankių miškų taip Vokiečiai iškapojo kad tik prošvaistės ir kalnai beliko. Pagaliau, per didįjį karą, įvairus gaisrai labai sunaikino Lietuvos miškus.

Pradėjus savarankišką darbą, Lietuva ėmėsi tvarkyti naikinamus miškus. Juose uždrausta ganyti gyvulius, nes jie daug jaunų medelių nulaužo ir išgadina. Imtasi dirbtinėmis priemonėmis atželdinti miškus. Daug kur miškuose aikštės užsodintos jaunomis pušaitėmis ar eglėmis. Kai kur auginami ir ąžuoliukai bei uosiai. Šie medelynai gana gerai auga; jie miškų administracijos saugojami, o susipratusių žmonių globojami. Dabar Lietuvoje medelynais jau apsodinta apie 10,000 ha Lietuvos miškų plotų. Manoma kad už keliolikos metų jau bus galutinai sutvarkyti visi išnaikintų miškų plotai ir jie bus apsodinti jaunais medeliais.

Dar ir dabar kasmet, del žmonių neatsargumo, įvyksta didesni ar mažesni miškų gaisrai, kurie irgi sunaikina nemažus miškų plotus. Žinoma, su tokiais gaisrais tiek miškų administracija, tiek apielinkių gyventojai kovoja. Vien tik šiais metais Lietuvoje išdegė apie 100 hektarų miško. Ir šiuos išdegusius plotus nuo ateinančio pavasario apsodins jaunais medeliais.

Pažymėtina kad miškų apželdinimo ir atgaivinimo darbe uoliai dalyvauja Lietuvos gyventojai, ypač įvairių jaunimo organizacijų nariai. Tsb.

LIETUVOS ŽEMLAPIAI

30c

Šie Lietuvos žemlapiai yra labai aiškus, nurodanti visus miestus, miestelius ir bažnytkaimius; kelius, upes ir ežerus; taip kad turėdami šį žemlapį galėsit puikiai apsipažinti su Lietuvos padėtimi: kurioje dalyje kas randasi, kur susieina rubežiai kitų šalių, ir viską kitą reikalingo jame rasite.

REIKALAUKIT "DIRVOJE"

6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

VINCAS KREVĖ

Dainavos šalies Senų žmonių Padavimai

MILŽINKAPIS

(Tęsinys iš pereito num.)

V.

Praėjo keli ilgi metai kaip giedri pavasario dienelė, praslinko ir kiti, kaip miglota ukanota rudens naktelė, ir treti jau užstojo, dar negryžo bajoro sunųs iš tolimos kelionės. Nei patys jie gryžta nei žinelės siunčia, nei šyvo žirgelio, nei raibo sakalėlio. Ir gailiai verkė sena motulė, po langu sėdėdama, sunkiai dusavo žilas tėvulis, po dvarą vaikščiodamas.

Ir išaušo pavasarėlis, sičiulbėjo maža kregždelė, parnešė linksmą naujieną: gryžta du sunu, kaip raibu sakalu, iš tolimo rytų krašto, kur žirgus varinėjo, garsiam Algirdui betarnaudamu....

Ir pargryžo du berneliu ir parvežė didžias imtuves; ir tiek jų buvo kad seni tėvai atminti nepamena kad kas butų tiek kada parvežęs: buvo ten ir kieto plieno kirvių ir kardų, buvo ten auksalio ir sidabrėlio, ir geltono gintarėlio, ir šilko skarų....

Pradžiugo senas bajoras, kaip saulė prašvito, ir sukvietė visus savo kaimynus, ir turtingus, ir varguolius, ir tuos kur kardą vartė, ir tuos kur arklu žemę kilojo.... Visus sukvietė senas bajoras ir iškėlė didelę puotą.

Tris dienas, tris naktis nemunais plaukė ten žalias vynas, ežerai stovėjo saldaus midulio. Tris dienas, tris naktis visi gėrė ir valgė, kas ko tik panorėjo.... Visi džiaugėsi seno bajoro džiaugsmu ir atsidžiaugti negalėjo....

Ir pavydėjo gi tada jo laimei ne vienas žmogus, kad dievai davė jam tokius sunus kaip zubrius plačiaragius, kur gyveno naudon tėviškėlei, garbėn garsiai Kirklių giminėlei....

VI.

Ne visi džiaugėsi bajoro Mykio laime. Nesidžiaugė senoji motulė, vyriausiojo sunelio belaukdama, nesidžiaugė ir jaunoji Kindžio dukrelė, skaisti Meilužė.

Vai nežinau kodel, nežinau delko liudnos jai buvo pavasarėlio dienos, nelinksmai švietė kaitri saulužė, liudnai čiulbėjo žaliame vyšnių sode paukšteliai....

Ilgesis jaunosios širdelės slėgė, ašarėlės akeles temė, ir vis vaidinosi mergelei kad jaunoji ko laukia iš svetimos šalelės pargryžtančio, kad jaunąją kas šaukia ten kur už girių siubančiųjų, už kalnų aukštųjų....

Lyg laukia ten kas, lyg šaukia ten kas.... o balselis tas šaukiantis lyg kur girdėtas, o bernelis — lyg kur regėtas.... Lyg Zubrio balselis, garsaus tėvo sunelio....

Gėdinosi jauna mergužėlė kad kiekviena jos godelė kur bernelis jaunas joja; kad kiekvienas jos sapnelis — vis jaunasai tas bernelis, tai sužeistas pavergtas jos šaukias, tai karžygiu sakalėliu po laukus lakioja ir mergeles lelijėles svetimos šalies vilioja....

Ir svajojo ir sapnavo jauna mergužėlė kiaurą pavasarėlį; jau atėjo giedri vasarėlė, dar ilgesis širdį graužė.

Ne kartą mergelė, ant vario vartelių berymodama, į viešą kelelį bežiurėdama, matė raitelį toli bejojantį.... Pamačius manė kad gryžta Mykio sunelis, Zubrys bernelis — ir širdis krutinėj tankiau plakė, ir ašarėlės akis temė.... Bet jodavo berneliai ir prajodavo, o vis to laukiamojo, to geidžiamojo nebuvo....

VII.

Ir gimė didis gandas ir nusklydo per girias tamsiausias, per pievas žaliausias į visas šalis kad toli toli, pas juras baltasias, buvo didi kova. Triskart saulė leidosi ir tekėjo, o berneliai kovoj mušėsi. Daugel kraujo ten prasiliejo, ne vienas jauną savo galvelę ten paguldė, kolei piktus priešininkus pergalėjo....

Ne kelmai skynime kumsto, ne pėdai pabarėlyje, tik jauni berneliai laukus ten nuklojo....

Didis džiaugsmas buvo tėvų šalyje kad piktus priešininkus pergalėjo, kad upes jų kraujo praliejo.... Nebijojo jau nei senas senužėlis, nei jauna mergelė, nei maži vaikeliai ramiai nakčia užmigti, džiugiai anksti keltis.

Ir gerbė žmonės vardą narsaus kunigaikščio Kęstučio....

Bet kas gerbė Kęstutį, gerbė ir jaunąjį bernelį, Mykio bajoro sunelį.... Plačiai jo vardas pragarsėjo kad jis pats vienas šimtus iškapojo, du tiek šyvu žirgeliu sumindė; kur jojo ten tiltus gryžo, kur pasivertė — klonis nuklojo....

Ir pradžiugo senosios Zubrio motulės širdis kai laukė sunelio iš karo parjojančio.... Laukė ir senas Mykis, usus beraitydamas, laukė ir džiaugėsi kad dar niekas, kaip seni pamena, taip garsiai nepasinešė kaip jaunasai jo sunus Zubrys.

Visi laukė Zubrio: ir tėvas, ir motinėlė, ir jaunieji broleliai.

Tik viena Meilužė dabar nieko nelaukė: ilgesys neslėgė jos širdies. Šviesiai švietė kaitri saulelė giedriame danguje, linksmai čiulbėjo paukšteliai Kindžio bajoro sode, kur trusė jauna jo dukrelė Meilužė....

Per tai ir linksmai ji dainavo, kaip paukštelė lakštingalė....

VIII.

Ir parjojo tėvų šalin didžiai pragarsėjęs Kęstutis, o su juo ir jaunas Zubrys....

Neparvežė drąsus bajoro sunus nei šilko, nei aukso, nei geltono gintarėlio, tik didžią garbę kokios neturėjo nei jo tėvai, nei broliai. Už drąsius jo darbus pamylėjo jį garsus Trakų kunigaikštis Kęstutis ir davė jam valaką lauko ir šimtą — girių, ir liepė jam kunigaikštis vadovauti savo karžygių buriams. Taip jį pamylėjo, taip įsivylė kad visame juo atsidėjo kunigaikštis: kur pačiam joti reikė, ten bernelį siuntė.

Taip jį pamylo, taip įsivylė Kęstutis....

Nors ir labai gerai buvo Zubriui aukštoje kunigaikščio pilyje, nors ir gražųs buvo Trakų ežero plotai, bet nerimo jauna berno širdis: namopi traukė jį, namopi plaukė bernelio godos, į kraštą Nemuno, kur ant aukšto kalno stovi sena apžėlus pilis.... Dažnai, dažnai sapne sapnavosi jam tėvų šalis....

Ne taip raitelis išsiilgo tėvų šalies, tėvo, motinėlės ir jaunųjų brolelių, kaip mėlynų akelių jaunos Meilužės, Kindžio bajoro skaisčios dukrelės.

Kentė dieną bernelis, kentė antrą, kentė ir trečią, o jau toliau kęsti nebegalėjo: ėjo į kunigaikštį, aukšton jo menėn ir taip jam žodį kalbėjo:

— Aukščiausias kunigaikšti. Nors malonu ir linksma man garsių tavo tėvų pilyje, bet nerimsta čia širdis mano: traukia ją šalin kur seni tėvai gyvena, kur tyliai Nemunas banguoja. Atleisk mane namon, garsiausias kunigaikšti! Tegul aplankysiu senus savo tėvus, kurių per trejus metus nemačiau.

O kad norėjo pamatyti jaunosios Meilužės, niekam to nepasakė.

— Kas tėvus savo myli tasai myli ir tėvynę, brangiąją Lietuvą, — atsakė Kęstutis. — Nors brangus tu man ir malonus, bet netrukdysiu tavęs: jok tėvų šalin, kad pasidžiaugtų seni tėveliai, kad nurimtų tavo širdis.

Gražiai atsisveikino su savo valdovu Zubrys ir prižadėjo veikiai pargryžti atgalio ir tarnauti garsiam kunigaikščiui, kiek vieko turėdamas, kraujo savo nesigailėdamas....

Atsisveikinęs, užsėdo ant risto žirgelio ir nujojo tėvų šalin, senon Merkinėn, kur tyliai Nemunas banguoja, kur sravus Merkys teka.

Ir lyg ne žirgu jojo bet aitvaru lėkė namon jaunasai bajoro sunus....

Ir dieną ir naktį....

IX.

Ankstų rytą, saulei netekėjus, įjojo Zubrys Merkinėn. Ir pirmą ką pamatė tai buvo skaisčioji Meilužė, kuri anksti kėlės, aukso niešus ėmė, beržinius kibirėlius ir, eidama į šulinį, svajojo apie jauną bernelį.... Jau ne nudien, dažnai ji žiurėjo ton šalelėn iš kur kelias eina nuo senų Trakų....

O pamačius bernužėlį, paraudonavo kaip putino uogelė, kaip tie karoliai kur ant jos balto kaklo karojo....

Ir paliejo mergužėlė vandenėlį ir pametė kibirėlius viduje viešo kelelio ir, nubėgus aukšton klėtin, gailiai nusiverkė... O ko verkė, pati nežinojo.

Ir nušvito puikus bernužėlis, garsaus tėvo sunelis, kai pamatė mergelę, kurios labai išsiilgo. Ir nušvito niuras veidas kaip miglota dienelė, saulei debesėlius perskriedus.

X.

Džiaugėsi Mykis, sunaus sulaukęs, džiaugėsi ir visa draugė, kruvon susirinkus.

Jau norėjo senas bajoras su visais: ir giminaičiais ir kaimynais pasidžiaugti kartu, ir pradėjo rengti didžią puotą....

— Palauki, tėvuži, — kalbėjo Zubrys: — tada kelsi puotą kai aš suvaikščiosiu į seną bajorą Kindį, pamatysiu dailią jo dukrelę, Meilužę, pakalbėsiu su jos sena motinėle....

Suprato Mykis ko nori sunus ir klausydamas tik usus raitojo.... Ir jam tiko skaistųs Meilužės veideliai.

Ankstų rytą atsikėlęs, išrinko arklinėje ristąjį bėrelį senam Meilužės tėveliui, dvi margi karveli jos senai motužėlei, o jai jaunai mergelei — auksalio žiedelį dovanėlėms duoti, prieš tėvulį, motinėlę žemai galvą lenkti, kad dukrelę viešnužėlę bernužėliui atiduotų.

Ir ne vienas nujojo bet su senu piršliu, kuris daugel matė, daugel žinojo.

Ką jie ten kalbėjo, ką darė, niekas nežino, tik namon pargryžęs prašė Zubrys tėvo puotą ruošti.

Ir priruošė prigamino senas Mykis kalnus keptos ir virtos žvėrienos ir keltavienos, šulnius midaus ir alaus nuputojusio. Ir siuntė kvieslius į visas keturias pasaulis šalis, kad jie eitų šauktų žmones dvaran puoton — vestuvėsna garsaus karžygio, jaunojo Zubrio, ir tuos kur raiti kardą vartoja, ir tuos kur pėsti žemę kiloja, ir bajorus, ir ukininkus, ir vargdienius darbininkus....

Kad nieko neaplenktų, nes visiems prigaminta ik sočiai ir gerti ir valgyti.

Ir iš visų šalių, kaip nemunai, plaukė žmonės, ne tiek kad atsigėrus, ne tiek kad gardžiai pavalgius kiek kad pamačius narsųjį bernelį ir jo skaisčią mergužėlę....

Tris ilgas dienas, tris kiauras naktis ir valgė ir gėrė visi, kas ko panorėjo, atsigerti, atsivalgyti negalėdami.... Taip linksmai visi uliojo ir uliodami narsųjį bernelį gerbė, ir jo seną tėvulį, ir skaisčiąją mergelę.

Ilgai minėjo žmonės tuos laikus kai vedė sau žmoną Zubrys, senio Mykio bajoro sunus.

(Bus daugiau)

PER TVORĄ

PASIDAIRIUS

Kenčia už savo griekus. Papa Rigaitis, per savo ilgą amželį nusidėjęs Lietuvių tautai ir valstybei, norėjo prieš smertį užganapadaryti, surengdamas "antrą skridimą". Bet ir šį "garbingą ir tautišką darbą" varydamas, pasielgė kaip katinas paliktas daboti paukštukus lizde: jis ėmė ir praleido visus pinigus visuomenės sudėtus "antram skridimui", ir lakunas neturėjo iš ko skristi.... Prisiėjo papai panaudoti savo gabumai, kurių jam netruksta: kaltę nuvertė ant "blogo Europos oro" ir visuomenė nutilo.... Matyt musų visuomenę gali nupešti, nuskusti, nuplikyti, ir numuilinti, o ji vis tyli ir laukia "oro pagerėjant"....

Bet štai iškilo nauja audra, dar didesnė negu Europos "blogas oras": pirmesnis lakunas, kurį papa išaukštino į karžygius, dar neatlikus karžygiško darbo, ir jo vardu surinko pinigus, dabar kimba papai į čiupryną ir žada gerai pakratyti....

O tik ką pasibaigusiame "sude" su Vanagu papa buvo gerai aptvoskytas....

Viena bėda ne bėda — kada į senatvę reikia už savo nuodėmes, papildytas prieš tautą, pakutavoti....

Supa Garba.

Tai Vagystė

Mokytoja: — Na, sakysim, tu, Petruk, turi 70 centų. Jei aš iš tavęs paimsiu 60 centų, kas tada bus?

Petrukas: — Tada bus vagystė.

Laukė Stebuklo

— Vaikučiai, — tarė mokytojas, — nurimkit ir sėdėkit taip ramiai ir tyliai kad net butų girdėti kaip adata krinta ant žemės.

Visi vaikai nutilo, bet po valandėlės vienas jų, mažiausiasis, neiškentęs, sako:

— Na tai mesk ją, ponas mokytojau.

Telšiuose

— Kada gi tamsta užsimokėsi už mašinas kurias musų krautuvėje pirkai?

— Užsimokėsiu? Nagi tamsta sakei kad jos greitu laiku pačios apsimokės.

Geriausia Atsikratė

Laukinis Afrikos gyventojas atėjo pas misijonierių prašyti bažnytinio palaiminimo jo vedybų.

— Mano sunau, — tarė misijonierius: — musų tikyba leidžia turėti tik vieną žmoną, o tu turi dvi.

Juodukas išėjo be palaiminimo, ir po kelių dienų vėl gryžo pas misijonierių.

— Dabar gali mane laiminti. Aš turiu tik vieną žmoną.

— O kur dėjai kitą?

— Aš ją suvalgiau.

Pažysta iš Apsiėjimo

Vaikas: — Mama, man rodos kad šis ponas yra mokytojas.

Motina: — Kodel tu taip manai?

Vaikas: — Atsisėsdamas jis atsargiai apžiuri kedę.

Nenori Nuskriausti

Petrienė (savo busimam žentui): — Et, ženteli, ženteli, tu mus visai nuskriausi, imdamas paskutinę dukrelę — didžiausį musų turtą, — ir dar tiek pinigų, arklį, karvę....

Žentas: — Uošvele, jeigu aš jus taip labai skriaudžiu, tai sutinku šitaip: Imsiu tik pinigus, arklį ir karvę, o duktė, kaipo didžiausis jusų turtas, tegul jums pasilieka.

Kodel Dienos Buna Trumpos ir Ilgos

Marijampolėje mokytojas duoda vaikams pamoką apie gamtą. Klausia vieno berniuko:

— Ką žinai apie karštį?

— Karštis padaro daiktus didesnius, ponas mokytojau, o šaltis padaro mažesnius, nuo šalčio viskas susitraukia.

— Labai gerai. Padaryk pavyzdį.

— Vasarą dienos yra ilgesnės todel kad karšta, o žiemą yra trumpos, nes šalta.

Tai bent Vaikų!

Naujai atkeltas į Šiaulių rajoną mokyklų inspektorius, lankydamas mokyklas, pirmiausia pradėjo arčiau teirautis apie mokytojus. Atvažiavęs į vieną mokyklą kur mokytojauja moteris, klausinėja:

— Ar senai tamsta šioje mokykloje?

— Ketveri metai?

— Ar ištekėjus?

— Taip.

— Kiek turite vaikų?

— Keturiasdešimts aštuonis.

Naujausia ir didžiausia "Dirvos" redaktoriaus K. S. Karpiaus knyga:

Merunas

JUODO KARŽYGIO SUNUS

544 puslapių didumo knyga!

Rusnės kunigas Brutenis atiduoda priešams savo seserį, kuri norėjo buti išdavikė savo pilies ir norėjo nakties laiku įleisti į pilį priešus, kurie už vartų laukė ją atidarant vartus.

Brutenis iš pilies sienos trenkė savo seserį žemyn į akmeninį grindimą į priešų tarpą....

Ši ypatingiausia, smagiausia skaityti, ir svarbi istorišku atžvilgiu knyga patartina įsiti kiekvienam Lietuviui, nes MERUNAS apysaka apima plačią Lietuvą, visus žinomus kraštus, beveik kiekvieno Lietuvio žinomą kampelį ir jo gyventojus prieš tukstantį metų atgal. Visi tie gyventojai, pagaliau, eina į vietą garsią pilį, Apuolę, netoli Baltijos pakraščio, ten gelbėti žemaičius nuo jurų siaubunų Vikingų. Knyga tokia įdomi ir aprašymai tokie patraukianti kad nenorėsit sustoti skaitę iki neperskaitysit visą. Ir knyga yra didžiausia iš visų pastarais laikais išleistų Lietuviškų knygų. Kaina sulyginamai maža, tiktai **$2.00.**

Merunas smarkiai parsiduoda, greit neliks. Įdėkit į laišką $2 ir pasiųskit adresu:

"DIRVA"

6820 SUPERIOR AVE. CLEVELAND, OHIO

Namų Savininkams

Taisau ir sudedu furnasus. Dengiu ir taisau stogus ir nuobėgų rynas.
Darbas geras ir nebrangus.
Home Owners Furnace & Roofing Co.
J. W. GRAFF (Lietuvis)
7313 Myron av. GArf. 9269-R

Kas Norit Skolinti ant 1-mo Mortgage

Kurie turite Lietuvių Banke pinigų ir norite juos paskolinti ant namų ant 1-mo mortgage

Kreipkitės
P. P. MULIOLIS
6606 Superior Ave.

1934 METŲ BONŲ KUPONAI

"Dirva" priima Lietuvos bonų kuponus 1934 ir ankstesnių metų už pilną jų vertę už knygas ir prenumeratą.

GERB. SPRAGILAS

GERB. SPRAGILAS PASIRENGĘS PIRKTI OROPLANĄ

Draugas Stepas pataria skrist į Sovietų Rojų, vietoj į Kauną.

Gerbiamos, gerbiami visi ir visos! Štai aš, gerb. Spragilas, Slaptos Spragilų Sąjungos Spragilaičių vyriausia galva, pasišventęs tautos garbei, Lietuvos reikalams ir pragarsinimui Amerikos ir Klyvlando Lietuvių, pasiryžęs nuskrist iš Klyvlando į Kauną su sustojimais, kada pasitaikys blogas oras, šiuomi atsišaukiu į duosnius Amerikos Lietuvius, o ypač į jų kišenius, prašydamas paramos mano užmanymui, kurį aš pasiryžęs įvykdyti šią žiemą. Man svarbiausia reikia pirmiausia oroplano, o kai oroplaną įsigysiu tuoj pradėsiu mokytis skraidymo su užrištom ir atrištom akim, o budamas labai geras mekanikas, pasisakau kad man netruks pramokti skraidyti, o kiek nemokėsiu, atliks gerb. Robotas.

O dabar duodu visuomenei — Amerikos, Kanados, Argentinos, Bralizijos, Lietuvos ir visur kitur esančiai — žiniai kad jau radau ir išsirinkau savo tai garbingai kelionei oroplaną, kurio paveikslą numušiau ir patalpinu čia "Dirvoje", kad visi galėtumet matyti ir suprasti kad mano ideja yra neatšaldoma, mano pasiryžimas skristi nenutraukiamas.

Šis oroplanas yra pats geriausias, moksliškiausia įrengtas, turi visas reikalingas dalis, ir dar visai naujas. Aš jį užtikau Tado Neuros farmoj netoli Klyvlando, ir jis tik vieną sykį ką nukrito, ale aš manau kad tai nieko, ba tai moksliškai įrengtas oroplanas ir mano skridimui iš Klyvlando į Kauną bus tinkamiausias.

Žinoma, gerbiamieji, mano šį išsirinktą oroplaną reikės prirengti skridimui, ba kaip jis dabar stovi tai netinkamas tolimam skridimui, ba, kaip jau sakiau, jis vieną sykį nukrito iš apie 8,000 pėdų.

Šiam mano oroplanui reikės naujų sparnų, naujų rėmų, naujų ratų, naujo motoro, naujo propelerio, naujų instrumentų, naujų sėdynių, naujų gasolinui tankų, naujo styravimo rato, žodžiu sakant, kelių naujų dalių, o tam reikia pinigų.

Taigi dabar labai patriotiškai ir tautiškai atsišaukiu į jusų gerus kišenius, į pilnus fondus ir iždus. Kurie turit surinkę aukų "antram skridimui", persiųskit į gerb. Spragilo trečio skridimo fondą; kurie dar nenusiuntėt Vilniaus, Suvalkų, Trakų ir Augustavo vadavimo fondams, skubėkit prisiųsti trečiam skridimui paremti. Aš pasiryžęs pastatyti gyvą ir negyvą paminklą "antram skridimui" ir jo gabiems sumanytojams, kurie taip gražiai surengė išleistuves pabaigoje Rugpjučio mėnesio, ir kurie padarė visą šią Lietuvos žmonių gentkartę riestasprandžiais, belaukiant "antro skridimo" iš debesų pasirodant.

Turiu pasakyti jums, gerbiamieji, kad mano apžiurėtas ir taikomas pirkti oroplanas atiduodamas labai pigiai, ir viskas ką kaštuos tai tos kelios pantinėtos reikmenys, tai ir viskas.

* * *

O dabar pasakysiu kas atsitiko Klyvlande per Kalakutų valgymo dieną.

Atbėga pas mane draugas Stepas ir sako:

— Gerą vakarą, drauge. Girdėjau kad rengiesi oroplanu skrist į Auropą, — sako jis.

— Tikra tiesa, Stepai, tik aš maniau kad tu tokiais dalykais nesiinteresuoji, — sakau aš.

— Aš labai interesuojuosi, todel atėjau su tavim pasišnekėt apie tą tavo kelionę į Auropą, — sako jis.

— Atsiprašau, Stepai, aš ne į "Auropą" skrisiu bet į Lietuvą, taigi apie tai ir kalbėkim, — sakau aš.

— Kad, drauge, man nesinori tas vardas minavot, — sako jis.

— Kaip tai: ar tu ne Lietuvis, ar ne Lietuvoje gimęs kad to vardo bijai lyg Žydas kryžiaus? — sakau aš.

— Mes darbininkai visai neminavojam Lietuvos, sakom tik Auropa, o viskas ką mes minavojam tai Susivienijimą Socialistiškų Sovietiškų Respublikų, ir ten yra tikra musų darbininkų tėvynė, — sako jis.

— Klausyk, Stepai, tu neturi teisės kalbėt už visus Lietuvius darbininkus, nes išskyrus kelis jus paikšius, kiti Lietuviai darbininkai myli Lietuvą ir laiko ją savo tėvyne. Kodel tu toks fanatikas pasidarei ir nekenti savo gimtinės šalies? — sakau aš.

— To vardo aš nekenčiu todel kad tą šalį valdo kruvini fašistai ir neduoda susivienyti su sovietų Rusijos laisvais darbininkaims, — sako jis.

— Aš maniau kad tu jau išaugai iš savo kvailų pasakų ir tikėjimo į sovietų rojų, bet kaip žiuriu, vis po senovei tą pačią dainelę dainuoji. Išmok ką nors naujesnio. Aš rengiuosi į Lietuvą skristi, todel jeigu tau Lietuva nepatinka, eik sau iš kur atėjai, netrukdyk manęs, — sakau aš.

— Ale aš atėjau pasikalbėt su tavim apie svarbų reikalą. Musų susirinkime nutarėm ir mane išrinko delegatu prašyt draugą keliaut į darbininkų šalį, o ne į fašistišką Lietuvą. Tu, drauge, esi darbininkas, ir padarytum didelę garbę kad nulėktum tiesiog į Leningradą vietoj į Kauną. Nuvežtum nuo musų draugui Stalinui pasveikinimą, išgarsintum darbininkišką respubliką ant viso pasaulio. Kam tą fašistišką Lietuvą garsint. Ji ir taip išsigarsino. Žiurėk, dabar po visą Ameriką rengia išdirbinių parodas. O keno tie išdirbiniai? Kokių buržujų fašistų padaryti. Darbininko rankom padaryto daikto jokio į tas parodas nepriima, — sako jis.

— Kalbi pats nežinai ką. Visi tose parodose išstatyti dalykai yra paprastų Lietuvos kaimo darbininkų rankom gaminti: audiniai, drožiniai ir viskas kitas. Bet kalbant apie tavo paiką sumanymą kad aš skrisčiau į sovietų rojų, Stepai, visai užmiršk. Aš bučiau išgama jeigu svajočiau apie kitas, svetimas šalis, o užmirščiau savo. Eik ir pasakyk savo draugams kad iš jų sumanymo nieko nebus, — sakau aš.

— Nebebuk buržujus iš tavęs: garbini tą savo fašizmą ir daugiau nieko nežinai, — sako jis.

— Stepai, aš labai užimtas skaitymu pasveikinimų, patarimų ir kelionės planais, keliauk sau sevikas, — sakau aš.

— Gudbai tu, buržujau fašiste! — sako jis.

(Nuo Redaktoriaus: Pasirodo kad gerb. Spragilo sumanymo skristi iš Klyvlando į Kauną neperkreipė ir draugas Stepas. Dabar pasilieka tik ant visuomenės geros valios ir pasišventimo paremti tą žmogų kuris aukauja savo gyvybę pastatymui paminklo "antram skridimui" ir rengiasi skristi kaip tik užeis blogas oras. Mums rodos kad gerb. Spragilo pasirinktas lėktuvas labai tinkamas (kiek mes apie lėktuvus išmanom), nes rekordai parodo kad šis lėktuvas yra visai naujas, moksliškai įrengtas, ir tik vieną sykį nukritęs. Kitame numeryje be abejo gerb. Spragilas turės ką naujo pasakyti. Pažiurėsim.)

Gerb. Spragilo Perkamas Oroplanas

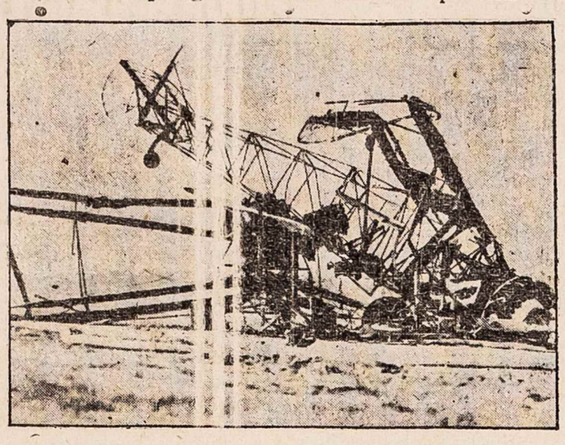

Šiame paveiksle matote oroplaną kurį gerb. Spragilas perka savo istoriškai kelionei oru iš Klyvlando į Kauną. Oroplanas yra naujausio, moksliško išdirbimo, ir kaštuos apie $7,431, bet gali buti daug daugiau, jeigu visuomenė sudės daugiau pinigų. Gerb. Spragilas neužilgo keliaus į Neuros farmą tą oroplaną parsigabenti ir pradės priruošti savo kelionei, tik reikia blogo oro.

Draugas Stepas

SVEIKATA

Rašo F. M. LAIT, M. D., 1155 E. 79th St. Cleveland, O.

Vitaminai ir Jų Nedateklius

Pirm keliolikos metų apie maistą buvo žinoma tiek kad žmogaus kunas reikalauja proteino, riebumų ir skorbydo. Jeigu prie to dar pridėti mineralines druskas, tai organizmas turi viską kas reikalinga žmogaus gyvenimui.

Gyvenimo patyrimas rodė ką kitą.

Didžiausią bėdą turėjo jureiviai ant marių. Turėdami užtektinai maisto, jie mirdavo nuo ligos vadinamos skorbutu.

1535 metuose Prancuzijos keliauninkas Cartier surengė ekspediciją į Labdarodą. Atvykę į šią šalį keliauninkai jureiviai ėmė smarkiai sirgti skorbutu. Pirmiausia dėsnys pasidarydavo minkštos, kraujas bėgo, liežuvis sutindavo, visas kunas pasidarydavo skaudus, sutinęs. Diduma Cartiero ekspedicijos žmonių išmirė nuo tos ligos, o likusieji, pastatę jiems kryžių, meldėsi. Pagaliaus jie išgirdo nuo Indijonų buk eglių spygliai išgydą tą ligą. Eglių spygliai pasirodė stebuklinga gyduolė. Ligoniai pasveiko, ir skorbutas jų daugiau nekankino.

Bet kiti apie tą gyduolę nieko nežinojo. Žinios tais laikais eidavo labai povaliai.

Anglas keliauninkas, vardu Cook, apvažiavęs aplink žemę aprašė savo budą kovos su skorbutu. Jis davė visiems jureiviams šviežią maistą, tiek mėsą, kaip ir daržoves ir vaisius, kad užbėgti skorbutui už akių. Jis savo užduotį suprato geriau už kitus. Bet skorbutas ir toliau nepaliovė keleivius kankinęs.

Dar kitaip bandė tą klausimą išrišti James Lind. Jis buvo daktaras ir savo globoje turėjo daugybę marininkų sergančių skorbutu. Jis parašė knygą, kurioje rekomendavo turėti ant laivo pakankamai lemono skystimo, tuomet, anot jo, niekam nereikės sirgti skorbutu. Bet jo žodžių niekas nepaisė per penkiasdešimts metų.

Antgalo 1794 metuose ekspedicija į Indiją pasiėmė lemono skystimo ir po trijų mėnesių kelionės juromis nei vienas ant laivo neapsirgo skorbutu. Tada Anglijos valdžia prisakė visiems laivams pasiimti gana lemono skystimo, kad užtektų visai kelionei. Nuo to sykio dingo skorbuto pavojus ant laivų.

Įdomu pastebėti jog Lindo patarimas buvo panaudotas po 50 metų po pasirodymui jo knygos apie skorbutą, tais pačiais metais kada mirė pats Lind. Tiek laiko ėmė pertikrinti Anglijos valdžią ir žmones padaryti tą lengvą eksperimentą — paimti ant laivo lemono skystimo.

Kuomet Anglijos laivynas turėjo daug bėdos su skorbutu, Japonų jureivius kankino liga vadinama beri-beri. Ligonis gaudavo skausmus po visą kuną, pasidarydavo silpnas, negalėdavo paeiti. Sunkesniuose atsitikimuose sutindavo ir net mirdavo.

Apie priežastį ligos nieko nebuvo žinoma, jei bent tiek kad ji atsitikdavo rytuose tarpe žmonių kurie valgė daug ryžių. Japonų daktaras Takaki ėmėsi darbo išnaikinti tą ligą. Pirmiausia jis ėmėsi tyrinėti laivynus Europos valstybių. Jis persitikrino jog hygiena ant Japonų laivų buvo lygiai gera kaip ir ant Europiečių. Švarume jie neatsiliko nuo kitų. Visas skirtumas buvo jų maistas. Kuomet Japonai maitinosi beveik vienais ryžiais, Europos jureiviai gavo daug mėsos. Reiškia, reikia ir Japonus jureivius maitinti mėsa.

Išbandymui savo teorijos jis išsiuntė į juras dvi ekspedicijas: vienos nariai maitinosi ryžiais, antros — gavo valgyti mėsos ir pieno. Pasekmės buvo tokios kad pirmo laivo jureiviai kurie maitinosi ryžiais, ko ne visi sirgo beri-beri, daugelis jų ir numirė nuo ligos, kuomet ant antro laivo ligonių buvo labai mažai, ir tai sirgo tik tie ką atsisakė valgyti mėsą.

Klausimas atrodė galutinai išrištas. Priežastis ligos yra valgymas perdaug ryžių, permažai mėsos, proteinų. Vėliau pasirodė jog toks aiškinimas, nors ir davė gerus rezultatus, visgi nebuvo teisingas.

Praėjus keliems metams Dr. Eikjman darė bandymus su paukščiais. Jis gyveno ant salos Java, netoli Azijos. Jis kartą patėmijo jog jo paukščiai susirgo keista liga, panašia į žmonių beri-beri. Paukščiai negalėjo suvaldyti kojas, lyg kad butų suparaližiuotos. Klausinėjant jis dažinojo jog vaikas kuriam buvo pavesta maitinti paukščius, pasilaikė sau pinigus, o paukščius maitino virintais ryžiais nuo ligonių stalo. Eikjman davė paukščiams pilno javo ryžius, ir jie pasiitasė. Kada juos maijie pasitaisė. Kada juos maitino vėl baltintais ryžiais jie kalėjimus kur žmonės buvo maitinami ryžiais. Pasirodė jog maitinami baltintais ryžiais kaliniai sirgo beri-beri, kuomet kiti, maitinami pilnais grudais, negaudavo ligos. Eikjman pirodė jog proteinas neturi nieko bendro su liga, kad grudo kevalas turi savyje kokį tai dalyką kuris apsaugoja ir išgydo nuo beri-beri. (Bus daugiau)

ARGENTINA

K. NORKUS PALEISTAS

Buenos Aires mieste vėl apsiliko gyventi garsus karjeristas, socializmo platintojas ir turbut visokių mekleryščių varytojas, Kastantas Norkus. Jis šiose dienose paleistas iš Villa Devoto kalėjimo, kur išsėdėjo du metu ir 15 dienų.

Tai yra tas pats K. Norkus, kuris prieš keletą metų Kaune darė smarkų biznį iš emigrantų. Jis pirma to, laike karo, buvo atvykęs į Suv. Valstijas ir ten tulą laiką gyveno ir redagavo laikraštį "Ateitį". Iš Suv. Valstijų gryžo Lietuvon po karo ir pradėjo smarkų biznį iš Lietuvos bėgti norinčiųjų pinigais. Pats turėjo pabėgti iš Liteuvos už įvairias makinacijas. Atbėgo Argentinon ir čia darė įvairus biznius ir buvo pradėjęs platinti socializmą, iki pateko į kalėjimą.

ARGENTINOJE PRASIDEDA PIKNIKAI

Berisso. — Užsibaigus žiemos sezonui, visus viliote vilioja atgimus gamta. Taigi vasaros sezonui pradėti, Berisso tautininkai ir ruošiasi prie didelio pikniko arba išvažiavimo į gamtą. Piknikas busiąs Lapkričio pabaigoje, La Plata upės krante, arba vienoje iš gražesnių salų. Kor.

(Nuo Redakcijos: Keista ar ne: pas mus Šiaurinėje Amerikoje, prasideda žiema, šalčiai, o Argentinoje Lietuviai į piknikus važiuoti rengiasi.... Tai yra tokia gamtos tvarka: žemė keliaudama aplink saulę, budama persikreipus, gauna šilumos daugiau pietiniame žemės gale, ir ten prasideda vasara, o pas mus tuo tarpu buna žiema, saulės praeina per dangų budama toli pietuose.)

RADIO PROGRAMAI

Klausykit "Dirvos" Lietuviškų Radio Programų
Sekmadienio rytais, 9:30
iš Clevelando stoties
W J A Y
Girdima per 200 mylių
aplink Clevelandą.

Dabar yra pats laikas siųsti

KALEDOMS PINIGUS

Į EUROPĄ

Mes siunčiame pinigus į visas pasaulio dalis saugiai ir greitai paštu, kabeliu arba radio.

Cleveland Trust

Member Federal Reserve System

Skyriai Banko Randasi Visame Didžiajam Clevelande

Baltic Exhibit

Lietuvos ir Estijos Rankdarbių

PARODA

Tautiniai Rankdarbiai ir Menas

Atdara visą dieną. Viskas pardavimui

Lietuvos ir Estonijos valdžios suorganizavo ir rengia šį išstatymą tautinių rankdarbių, brangmenų ir meno dalykų iš trijų garsių meno mokyklų. Parodoje yra muzejaus dalykai iš 16to ir 17to šimtmečių, ir moderniški lino dalykai, luncheon setai, kakliniai, puodai, šalikai, puikiose spalvose, rankom išdirbti odos daiktai, medžio drožiniai, lėlės ir žaislai, viskas rankų darbo. Ši puiki ir įdomi kolekcija parodoma pirmą ir vienatinį kartą Clevelande šioje krautuvėje.

THE MAY COMPANY KETVIRTAME AUKŠTE

THE MAY COMPANY

OHIO'S LARGEST DEPARTMENT STORE

LIETUVOJE

LIETUVOJE STEIGIAMA DARBO RUMAI

Kaunas. — Ikišiol Lietuvoje veikė tik žemės ūkio ir prekybos bei pramonės rumai. Vienų šių rumų tikslas — rupintis Lietuvos žemės ūkio kultura ir ūkininkų reikalais, o kitų — atitinkamai rupintis Lietuvos prekyba, pramone, taip pat ir prekybininkų bei pramoninkų reikalais.

Tačiau pats gyvenimas parodė kad paminėtų dviejų rumų yra permažai, norint tinkamai sutvarkyti Lietuvos darbo ir darbininkų reikalus. Iškilo butinas reikalas sukurti rimtą atstovybę kuri tvarkytų darbo reikalus ir rupintųsi darbininkų socialiniais, ekonominiais ir kulturiniais reikalais. Tokia darbo atstovybė yra rengiamasi įsteigti nuo ateinančių naujų metų, tai bus Lietuvos darbo rumai.

Darbo rumai turės atstovauti pramonėje, prekyboje, statyboje, transporte ir kitose darbo šakose dirbančius darbininkus bei tarnautojus. Darbo rumai bus renkami visų darbininkų, kurie turės buti Lietuvos piliečiai, teismo nebausti, mokantieji Lietuviškai rašyti ir skaityti, ne jaunesni kaip 24 metų amžiaus. Visi Lietuvos darbininkai į rumus išrinks nuo 18 iki 36 atstovų, kurie čia atstovaus visų sričių darbininkus. Jie bus renkami penkiems metams.

Lietuvos darbo rumai, rupindamiesi darbininkų buklės pagerinimu, pareikš savo nuomonę visais klausimais kurie lies darbininkų reikalus. Taip pat darbo rumai stengsis pakelti darbo našumą ir palaikyti darbo drausmę, siųs savo atstovus tarp darbdavių ir darbininkų iškiliusiems ginčams išspręsti. Be to, rumai ir Lietuvos vyriausybei pasakys savo nuomonę visais klausimais kurie lies darbininkus. Tsb.

Grudų Eksportas iš iš Lietuvos

Kaunas — Šių metų derliaus rugių Lietukis jau yra supirkęs 124,000 centnerių. Visus supirktus rugius jau beveik yra ir eksportavęs. Kviečių supirko 36,000 centn. ir taip pat visus eksportavo. Vikių yra supirkta ir eksportuota 13,000 centn., sėmenų 9,000 centn. ir dobilų apie 3,000 centn. Nors pasaulinėje rinkoje rugių ir kviečių kainos kiek krinta, tačiau Lietukis kainų šiems javams mažinti nėra pasiruošęs. Už 97% švarumo ir naturalios spalvos švediškų dobilų centnerį Lietukis moka ligi 160 litų. "L. U."

Lietuva Išnuomavo Dariaus-Girėno Žuvimo Vietą 99 Metams

Kaunas.—Prieš kelias dienas į Berlyną atvykusi Lietuvos aero klubo komisija, su inž. Landsbergu priešakyje, Lietuvos pasiuntinybės Berlyne atstovo lydima, apžiurėjo vietą kur žuvo perskridę per Atlanto vandenyną lakunai Darius ir Girėnas. Po ilgesnių derybų su vietos valdžios organais, kurių žinioje yra nelaimės vieta, komisija išnuomojo tą vietą 99 metams. Lietuva mokės 10 markių nuomos metams. Išnuomota vieta yra 10 kv. metrų. Sutartis šiomis dienomis pasirašyta Berlyne. Toje žemėje bus pastatytas granito paminklas ir medinis kryžius. ...

Nelaimės vieta bus aptverta. Komisija tikisi kad paminklas lakunams galės buti pašventintas jau ateinantį pavasarį.

L. U.

Cukrinių Runkelių Perdirbimas Marijampolės Cukraus Fabrike

Marijampolė.—Nors cukraus fabrikas padarė sutartis su augintojais pristatyt 80,000 tonų cukrinių runkelių, tačiau jau fabrikan yra sugabenta per 85-000 to. runkelių, ir dar kasdien dabar rukeliai fabrikan gabenami arkliais ir kasdien ateina na 50—60 vagonų traukinių, vidutiniškai po 200 to. kasdien. Be to, šiaur. Lietuvoj prie siaurojo traukiniuko yra sukrauta 6000 to. runkelių. Taigi, viso fabrikan laukiama per 100,000 tonų cukrinių runkelių.

Dabar fabrikas dirba pilnu tempu kaip niekuomet anksčiau ir per dieną pervaro po 1,100 to runkelių (anksčiau 700 - 800 to). Iki metų galo fabrikas darbą nori baigti, tai butų dirbta 3 mėn., tuo tarpu kai pernai fabrikas dirbo nepilnus du mėnesius, ir runkelių pernai fabrikan buvo pristatyta tik 51,000 tonų.

Apie 40,000 to. runkelių jau perdirbta ir pagaminta 60,000 maišų cukraus. Padirbto cukraus pridėti fabriko sandėliai, bet netelpa, tai cukrus kraunamas Kauno ir Šiaulių elevatoriuose, Panevėžyje ir kt. Cukraus importas laikinai sulaikytas, nes dar dabar Klaipėdos sandėliuose importuoto cukraus yra 20,000 maišų, kuris pardavinėjama šiaurės Lietuvoje.

L. U.

J. A. URBONAS
"Dirvos" Agentas Daytone
534 Michigan Ave. Dayton, O.

J. ŽEMANTAUSKAS
Viešas Notaras
Užrašo "Dirvą", "Vienybę" ir kitus tautinius laikraščius,
130 CONGRESS AVE.
WATERBURY, CONN.

LIETUVOS "NEŽINOMĄ KAREIVĮ" PALAIDOS KARO MUZEJAUS SODE

Kaunas. — Daugelyje valstijų yra atitinkamai pagerbti per laisvės karus žuvusieji kareiviai. Jie ne visi yra žinomi. Ant daugelio pilkų, kuklių kryželių pažymėta kad čia guli nežinomas kareivis. Kitos valstybės nežinomam kareiviui pastatė didelius paminklus ir visaip jų vardą įamžino.

Lietuva per nepriklausomybės karus taip pat nustojo daug gerų tėvynės vaikų. Ne visi jie yra žinomi. Dalis žuvusių karių yra nežinomi ir niekas ikišiol neišaiškino jų pavardžių. Daugelyje Lietuvos karių kapų yra ir nežinomų kareivių.

Dabar Lietuvos kariumenėje kilo sumanymas pagerbti ir Lietuvos laisvės kovose žuvusius nežinomus karius. Manoma netrukus iškasti bent kurio nežinomo kareivio lavoną ir jį iškilmingai palaidoti karo muzejaus sodnelyje. Vėliau manoma pastatyti jam paminklą, kuris butų kiekvienam Lietuvos kareiviui simbolis ir karžygiškumo dvasios šaltinis. Gal but kad po kurio laiko ir Lietuvoje bus įrengta nežinomam kareiviui Arkos aikštė kaip kad yra kituose kraštuose pagerbti žuvusieji kariai. Tsb.

Klaipėdoje Atidaryta V. D. Gimnazijos Rumai

Klaipėda. — Šiomis dienomis buvo iškilminigai atidaryta Vytauto Didžiojo gimnazijos rumai. Šie rumai tikra Klaipėdos miesto pažiba. Nei viena Lietuvos gimnazija tokių gražių rumų neturi. 1922 metais įsisteigus Lietuvių gimnazija Klaipėdoje, išsyk buvo mokytojų seminarijos patalpose. Vietos Vokiečiai, Lietuvių gimnaziją įsteigus, šaipėsi, kalbėjo kad tai esąs "negyvas naujagimis". O šiandien ši gimnazija virta viena iš didžiausių kulturinių įstaigų Klaipėdoje, kurioje semia šviesą 420 gimnazijos auklėtinių, 173 prekybos instituto studentai ir 100 kursų lankytojų.

Gimnazijos rumai dideli, erdvūs. Jie pastatyti švietimo ministerijos lėšomis ir ministerijai priklauso. Rumų atidarymo iškilmėse dalyvavo ir pasakė kalbas krašto gubernatorius Dr. J. Navakas, direktorijos pirmininkas Reizgys, ministerijos atstovas Kairiukštis, Klaipėdos burmistras Simonaitis, Prof. Gaigalaitis ir kiti. "M.R."

J. J. LAZICKAS
JEWELER — RADIOS
6407 Superior Ave.
Prie E. 65th-Norwood Rd.
—ENdicott 6438— ——

Kaip tapti Suv. Valstijų Piliečiu

"Dirvos" knygynas turi naudingą knygelę tiems kurie nori apsipažinti su Amerikos pilietybės klausimais kurie reikalingi žinoti norinčiam patapti Suvienytų Valstijų piliečiu.

Kaina 25 centai.
Siunčiant į kitus miestus 30c.
(Siųskit pašto ženkleliais)

"DIRVA"
6820 Superior av. Cleveland, O.

VIETINĖS ŽINIOS

KOKIŲ YRA BIZNIERIŲ

Gerb. "Dirvos" Administracija: Aš vaikščiojau rinkdamas "Dirvai" prenumeratas ir skelbimus, ir užeinu gana gerų, bet ir gana keistų žmonių. Apie juos ir noriu parašyti, kad ir kiti geri "Dirvos" draugai žinotų iš kokių žmonių Clevelandas susideda.

Vieni musų biznieriai prenumeruoja "Dirvą" ir ją remia per eilę metų; jie laikas nuo laiko pasigarsina, ir yra labai patenkinti kad Clevelande turim didelį, rimtą, bepartinį tautinės minties laikraštį.

Tik kaip kada užeini pas kokį biznierėlį, gauni keistą atsakymą. Šiose dienose teko užkalbinti vieną karčiamninką ar nenorėtų duoti "Dirvai" savo skelbimą. Jis atsakė: "Dirvai" skelbimo neduosiąs, nesą "Dirvos" redaktorius neateinąs pas jį gerti....

Kiek žinau, "Dirvos" redaktorius gėrimu neužsiima ir po karčiamas nevaikščioja. O dar kas ypatingiau tai tokių musų biznierėlių menkas supratimas apie biznį: jie nori kad "Dirvos" redaktorius vienas viską pas juos išgertų, ar ką.... Iš vieno žmogaus, ir gero gėriko nepragyvensi. Sumanus, plačių pažiurų biznieriai garsinasi norėdami gauti biznio iš visų "Dirvos" skaitytojų, ir gauna.

Keista butų jeigu Clevelando Lietuviški laidotuvių direktoriai pasakytų: "Dirvos" redaktorius nemiršta ir neduoda mums biznio tai mes "Dirvoje" nesigarsinsim.... Jie garsinasi, nori kad reikalui atėjus Lietuviai apie juos žinotų.

Toliau, užtinku šiaip žmonių ne biznierių, kurie klausia kodel nekurie musų biznieriai garsinasi Lenkų ir kitų tautų radio programuose, o nesigarsina Lietuvių radio programe Ragina net "Dirvą" išbarti juos už tai. Aš atsakau: Jeigu tie biznieriai jums geri tai geri in "Dirvai", jie "Dirvai" nepakenkia, tik patys sau, todel "Dirva" ir neturi už ką juos kritikuoti ar užkabinėti.

"Dirvos" Agentas

PADĖKA. Tariu širdingačiu Dr. J. J. Kamešiui, kuris man darė dvi operacijas ant vidurinių goiterių. Man labai smagu kad dvi savaitės po operacijos jaučiuosi visai sveika.

Kartu dėkoju p-lei Veronikai Plitnikaitei, kuri dirba Polyclinic ligoninėje, už jos patarnavimą man laike ligos, už perkalbėjimą Amerikoniško oj kalboje. Agota Murauskienė

GAUKIT 1935 METŲ SIENINĮ KALENDORIŲ DOVANŲ Kurie atnaujins "Dirvą" dabar prieš pabaigą metų, užsimokėdami pilnai už visą metą du dolarius, gaus dovanų didelį puikų sieninį kalendorių dovanų. Kalendorių turime visokių: tautiškų, religiškų ir klasiškų Pasiskubinkite, nes po Naujų Metų kalendoriai dovanų nebus duodami.

Taipgi gaus dovanų kas išrašys "Dirvą" visam metui į Lietuvą arba čia savo draugams ar giminėms.

WARNER BROTHERS THEATRES

Hippodrome teatre rodoma filma "Flirtation Walk", vaidina Ruby Keller, Dick Powell, Pat O'Brien. Ekstra vaizdas Newman's Traveltalk "See America First".

Lake teatre buvo "Blind Date", ir sekantis paveikslas bus "The Gay Divorcee", kuriame vaidina Fred Estaire ir Ginger Rogers.

Uptown ir Variety teatruose nuolatos buna gerų paveikslų. Trumpu laiku tuose abiejuose teatruose bus duodama biednųjų parėmimui vakaras, kurių pelnas eis pašalpai.

RENGIAMA KUN. VILKUTAIČIO 25 METŲ KUNIGAVIMO PAMINĖJIMAS

Šymet Gruodžio 30 d. įvyksta didelės iškilmės Šv. Jurgio parapijoje — klebono Kun. V. G. Vilkutaičio 25 metų kunigavimo jubilejus. Tą dieną bus iškilmės bažnyčioje, o vakare bažnytinėje salėje bus iškilminga vakarienė. Prie to rengiasi komisija ir parapijos komitetas. Bus sukviesta daug prakilnių svečių. Tokia iškilmė yra retenybė kiekvieno gyvenime. Pola.

SLA. 14 KUOPOS VALDYBA. Susirinkime Gruodžio 5 d. SLA. 14-tos kuopos valdybon 1935 metams išrinkta šie:

Pirmininkas — Feliksas Baranauskas;
Vice pirm. — Jurgis Česnavičius;
Užrašų rašt. — Jonas Verbyla;
Finansų rašt. — Jonas G. Polteris;
Iždininkas — Juozas Vilčinskas;
Iždo globėjai: A. M. Praškevičius, J. Miščikas, M. Verbylienė.
Organizatoriai: J. G. Polteris ir Laskis.
Korespondentas — F. J. Žuris.
Daktarai: Dr. F. M. Lait, Dr. J. Kamesis, Dr. J. T. Vitkus.
Lietuvių Salės atstovas — J. Vilčinskas;
Darželio atstovai: O. Baltrutonienė, F. J. Žuris.

Šiame susirinkime, pirmutinį kartą po daugel metų, jokios opozicijos tautiniams kandidatams į valdybą nebuvo, visi išrinkti aklamacija.

Kuopa rengiasi prie gražaus vakaro, kuris įvyks sekmadienį, Sausio 20 d., Lietuvių salėje. Narys.

AKRON

NEGAVO PERSKYRŲ. Visiems gerai žinomi seni Lietuviai Mačerauskai į senatvę sunanė persiskirti. Marė Mačerauskienė pareikalavo teisme atsiskyrimo nuo savo vyro Jono. Lapkr. 29 d. buvo byla. Teisėjas jiems divorso nedavė, liepė eiti namon ir pateriaut, bako rengkites su graborium pasimatyt, jis jums duos divorsą. Taip tai ir liko.

Akrenietis.

MOKYS LIETUVIŠKAI. Pastangom SLA. 198 ir 346 kuopų įsteigta Lietuviškos kalbos pamokos, kur mokinama kalbos ir rašybos. Labai pagirtinas dalykas. Kurie tėvai yra neapsileidę siunčia savo vaikus pasimokyti Lietuviškai. Mokykla randasi Rusų bažnyčioje, 60 W. South St. Mokytojais yra p. Jurgelis ir p-lė Biruta Garijonaitė. Ji pati dienomis lanko High School, o penktadienio vakare duoda pamokas Lietuvių kalbos. Tai prakilni mergaitė.

APSIVEDĖ. Pereitą savaitę apsivedė Andrius Kubilius, moteris svetimtautė. Jie gyvena prie Birutos gatvės. Kalnas.

Pitsburgh

Lietuvių Salės Bendrovės Šėrininkams
SVARBUS PPRANEŠIMAS
Šiuomi atsikreipiama į visus Clevelando Lietuvių Salės bendrovės šėrininkus su svarbiu reikalu del salės gerovės. Visi šėrininkai prašomi priduoti Salės valdybai savo tikrus antrašus kaip greičiausia galima, ar tai gyvenat Clevelande ar kitur kur. Tokiu budu galėsim daug nuveikti salės gerovei.
Antrašus priduokit ar prisiųskit parašydami ir savo pilną vardą ir pavardę, šiuo antrašu:
Lithuanian Societies Hall
6835 Superior av. Cleveland, O.
G. Brazaitis, sekr.

PAIN-EXPELLER
Visokiems muskulų skausmams palengvinti
naudokite
ANCHOR PAIN-EXPELLER
Pain-Expelleris visuomet palengvina skausmus
KILLS PAIN

Kas platina "Dirvą" — tas platina Apšvietą.

DIDELĖS IMTYNĖS
atsibuna kiekvieną trečiadienio vakarą

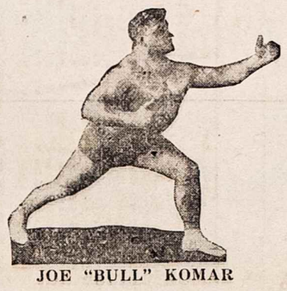

JOE "BULL" KOMAR

Gruodžio-December 12 d.
COLISEUM
4601 Euclid Avenue . Pasideda 8:15 val.

ateinančią savaitę imsis

Gino Garibaldi	su	Wee Willie Davis
Juozas Komaras	su	Hans Kampfer
Floyd Maršas	su	Sam Cordovano
Casy Kazanjian	su	Richard Stahl
Vladimir Duboff	su	George "Red" Ryan

Tiekietai prieinamomis kainomis — 44c., 75c., $1.00 ir $2.
Karolis Požėla, promoter. Jonas Jarus, Asst. Promoter.

WILKELIS FUNERAL HOME
Licensed Funeral Director
6522 Superior Avenue
NORINTIEMS KAMBARIUS DUODAME VELTUI.
Palaidojimo kaštai priklauso nuo šeimos išgalės ir noro. Vienok musų patarnavimas, užjauta, simpatija ir prielakumas yra visiems lygus, be tsižvelgimo į kaštus.
Patarnavimas greitas, aukščiausios rušies ir visais atžvilgiais moderniškas.
HEnderson 9292

SAUGOK SAVO AKIS

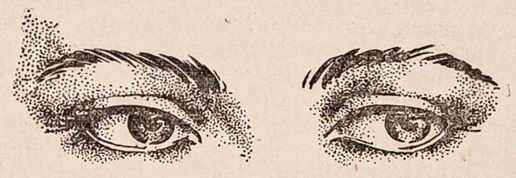

Jusų akys gadinasi kuomet skaitot, siuvat, studijuojat arba ką kitą darot prastoj šviesoj. Nevarginkit savo akių; jeigu užleisit, bus taip kaip ir daugybei kitų jaunų ir senų žmonių kurie kenčia nuo silpno regėjimo.

Naudok Geresnę Šviesą Geresnem Akim

Paverskit savo stalines ir grindų lempas savo namuose į gerą matymą apsaugojantį šaltinį. Naudokit gobturus kurie sulaiko statų žėrėjimą, tinka šviesios spalvos gobturai. Sudėkit jose naujas atsakančio didumo lempas. Laikykites šio nurodymo:

1. Vieno socket lempai, naudok 100-watt bulb.
2. Dviejų socket lempai, du 60-watt bulbs.
3. Trijų socket lempai, tris po 40-watt bulbs.

1¢

1 centas degins 100-watt bulbą per 2 valandas ir 30 minutų.
1 centas degins du 60-watt bulbs per 2 valandas ir 5 minutas.
1 centas degins tris 40-watt bulbs per 2 valandas ir 5 minutas.

See the Science of Seeing Show
THE ELECTRICAL LEAGUE
BUILDERS EXCHANGE BUILDING • 18TH FLOOR • PROSPECT NEAR ONTARIO
ADMISSION FREE • NOTHING FOR SALE • OPEN WEEKDAYS 9 TO 5
ELECTRIC RATES IN CLEVELAND ARE THE LOWEST IN HISTORY

CAFE IR RESTAURANTAS
Senai žinomas Clevelandietis
A. WIRBICKAS
užlaiko gražią užeigą
ALINĘ IR VALGYKLĄ
Penktadienio vakarais duodama skanios žuvies.
17320 St. Clair Avenue Kampas E. 174th St.

DELLA C. JAKUBS
(JAKUBAUSKIENĖ — Laisnuota Laidotuvių Direktorė)
Lithuanian Funeral Home
Visiems Lietuviams norintiems naudoti musų kambarius leidžiame dykai.
Lietuviai kreipdamiesi reikale prie manęs apturėsit teisingą patarnavimą: mandagus, simpatiškas, greitas ir geresnis patarnavimas už kitų. Vežimai ligonių pervežimui į ir iš ligonbučių. Kainos sąžiningos. Žemiausia kaina už palaidojimą, sulyg jusų pasirinkimo. Reikale telefonuokit.
6621 Edna Avenue ENdicott 1763

Išpardavimas Vyriškų Siutų ir Overkotų
SPSCIALIAI TIKTAI PO $15
Mieros ir Stiliai kurie tiks visiems
Vyriški Geri marškiniai 98c. Puikus šilko kakralaiščiai $1.
Sveteriai — nuo $'.25 aukštyn.
THE KRAMER & REICH CO.
7002 Superior Ave. kampas Giddings Road

KAS GIRDĖT CLEVELANDE-APIELINKĖSE

"DIRVA", 6820 Superior Ave.—ENdicott 4486—Atdara vakarais

Aplankykit Lietuvos Rankdarbių Parodą!

Vaizdas iš Lietuvos ir Estonijos rankdarbių parodos May Company krautuvėje. Parodą lanko daugybė žmonių. Matosi Ona Karpius, tautiškuose rubuose, aiškina žingeiduolėms apie rankdarbius. (Šį paveikslą Dirvai patiekė Cleveland Plain Dealer.)

Jau visi Lietuviai žino — praeitą pirmadienį Clevelande, The May Company didelėje krautuvėje, atsidarė Baltijos Valstybių — Lietuvos ir Estijos — liaudies rankdarbių ir meno paroda. Iškilmės atsibuvo 2 val. po pietų, krautuvės auditorijoje, kurią pilnutėliai užpildė Lietuviai. Ceremonijos buvo trumpos. Estradoje buvo keletas Amerikonų ir Lietuvių: pats Parodų organizatorius Louis Bonyhard, miesto mayoro atstovas Erza Z. Shapiro, Herman R. Neff, Chamber of Commerce pirmininkas; teisėjas Manuel Levine, Adv. P. V. Česnulis. Šie visi pasakė kalbas. Svečiais buvo dar šie: Kun. V. G. Vilkutaitis, Kun. A. Karužiškis, K. S. Karpius, Petronėlė Stankevičiutė (tautiškuose rubuose), L. Šukienė, O. Mihelichienė, Mrs. Gertrude E. Underhill ir William M. Milliken, šie abu iš Clevelando Dailos Muzejaus.

Iš autitorijos, paskiau visi ėjo į ketvirtą aukštą, kur buvo išstatyta Lietuvos ir Estijos rankdarbiai. Ten suėjo vienu kartu apie tukstantis žmonių. Parodos vietoje, ketvirtame aukšte, kur išdėta visi išdirbiniai ir daiktai, kabo didelė iškaba: "Baltic Exhibit". Tą dieną parodą aplankė apie 4,000 žmonių, daug kas ir pirko daiktelius, brangesnius ir pigius, atminčiai.

Visa ta paroda pavesta vadovauti iki jos užsidarymo, p. Onai Karpienei. Taigi Lietuviai gali drąsiai eiti, ten matys per ištisą dieną savą, pažystamą moterį, kuri suteiks paaiškinimus, viską aprodys. Ji taip pat teikia paaiškinimus ir kitų tautų ir Amerikonams žingeiduoliams.

KAS PARODOJE YRA — VISKAS PARSIDUODA

Geras dalykas šios parodos tai tas kad išskyrus kelių muzejaus dalykų, viskas kitkas yra pardavimui, ir žmonės noriai perka. Kiek šaltesni pirkimui Lietuviai. Vieni sako jiems perbrangu, kiti, kad jie patys tokius dalykus darė ar mokėjo daryti, ir tt. Bet ne visi taip kalba. Kiti supranta kad reikia įvertinti tokį darbą, todel jeigu nieko nenusipirko atidarymo dieną (kiti net nežinojo kad bus parduodama) žadėjo ateiti kitą kartą.

Ir neapsiriks, nes atidarymo dieną dar ne viskas suvežta. Štai gauta žinia kad iš Lietuvos atėjo skrynios naujų prekių šiai parodai, kurios bus padalintos Clevelandui ir Pittsburghui. Atvežta daugybė visokių pigesnių dalyku.

Paroda atdara kasdien. Gali apsilankyti, ir prašomi tą padaryti, kitų miestų Lietuviai, kurie gali atvažiuoti į Clevelandą šeštadieniais. Krautuvė buna atdara visą dieną.

KODEL REIKIA PIRKTI

Kurie pasiryžę praleisti kelis dolarius Kalėdų dovanų pirkimui, praleiskit juos pirkdami dovanėlių šioje parodoje. Rasit visko. Pirkdami Lietuvos daiktus, gal but paremsit savo brolio ar sesers sunų, dukterį, giminėtį ar draugą, nes gal tai jų rankom tas ar kitas daiktas padaryta. Gabus yra Lietuvos žmonės, dabartinė jaunoji gentkartė, bet reikia juos paremti. Tegul jusų Kalėdų dovanoms skirti pinigai padaro jums atminį šios gražios parodos, tegul ant visados iki gyvi busit tie nusipirkti daiktėliai kalbės apie Lietuvą, o jusų praleisti dolariai paskatins jusų giminėles daugiau austi, daugiau drožinėti savo fantazijos kurinių ir siųsti į Ameriką, į parodas kituose miestuose. Šitokios parodos po naujų metų bus ir kituose didesniuose miestuose.

KO PARODOJE YRA

Atsilankę į May Co. krautuvę, ketvirtame aukšte užtiksit išstatytus Lietuvos ir Estijos liaudies išdirbinius ir tiesiog stebėsites: Lietuvių daiktai visai skiriasi nuo Estų: yra gintaro karolių, spilkučių (atvežta dabar daugiau), yra puikių vilnos ir lino audinių, o drožinių skyrius tiesiog stebinantis. Iš medžio, gabių Lietuvių rankų, išdrožinėta visokių figurų: štai moteriškėlė, galvą nulenkus, prie krutinės knygą prisispaudus, meldžiasi; štai kaimietis, išsireižęs, pypkę ruko; štai jaunas bernas krutinę išpučęs stovi; ir ragana ant šluotos joja, ir mergelė linksma stovi, ir stora boba pasiputus, plačiu andaroku, vepso; paskui yra mažyčių ratelių; kėtelių, kuburkučių, grybų-raudongalvių ir visokių lėkščių ir indų — vis iš medžio išdrožtų, akį viliojančių. Rodos kiekviena daikteli pirktum ir namon neštumeis.

Juk negreit, o gal niekados daugiau, savo amžiyje tokių dalykų nematysit, niekad daugiau antru kartu tokios parodos nedaromos.

Lankykites kas tik galit puikioje May Company krautuvėje.

Užeikit ant 4-to aukšto — pasukit į rytinį kraštą krautuvės, ten rasit.

Nusiveskit ten savo vaikus, lai pamato, pažysta Lietuvių brolelių rankų darbelius, jų didelį trusą ir gražią vaizduotę.

Atminkit: šioje parodoje išstatyti daiktai yra PARDAVIMUI. Rep.

VYRAMS IR VAIKAMS visokių puikių rubų, marškinių, apatinių ir šiaip dėvėjimo reikmenų gausit savo kaimyniškoje krautuvėj, pas Kramer & Reich Co. Ji randasi ant Superior ave. prie kampo Giddings rd. Rubai ir visos kitos prekės yra žemiausiomis kainomis, bet medega atsakanti. Šioje krautuvėje perka sau reikmenis daugelis Lietuvių inteligentų ir visiškai paganėdinti.

Ateina Kalėdos, nupirkit pas Kramer & Reich krautuvės didelius langus, pamatysit kokių puikių dalykų ten išstatyta. Ir tik įpraskit toje krautuvėje pirkti, daugiau nenorėsit ieškoti "bargentų" kitur. R.

DR. VINCO KUDIRKOS Drjos metinis susirinkimas bus laikomas penktadienio vakare, Gruodžio 7 d., nuo 7:30 val., Lietuvių salėje. Bus rinkimas naujos valdybos ir pataisymas konstitucijos. Narių butina pareiga atsilankyti, kitaip gali patekti po bausme. Podraug pasistengkit savo duokles pilnai atsilygint, kad butų galima pilnai knygas sutvarkyti su pabaiga metų.

A. M. Praškevičius,
Turto Raštininkas.

KORTAVIMO VAKARĖLIS. Jaunų Mergnų Draugija rengia smagų kortavimo vakarėlį šio sekmadienio vakare, Gruodžio 9 d., nuo 7:30 val., Šv. Jurgio parapijos salėje. Įžanga 25c. Bus dovana prie kiekvieno stalo ir trys dovanos prie įžangos tikietų. Visi prašomi atsilankyti. Komisija.

VIETINES žinias ar pranešimus rašant, darykit juos trumpus, nes arba netilps arba bus Redakcijos sutrumpinti.

"DIRVA" yra pigiausias darbo žmogaus pasismaginimas kada kitokiems pasilinksmini mams pinigų mėtyt nėra.

RENGIAMA CLEVELAND EXPOSITION

Clevelande rengiama milžiniška Ekspozicija (paroda) šių metų pabaigoje, kuri nusitęs nuo Gruodžio 29 d. iki Sausio 6 d. Jos išvakarėse pasižadėjo atsilankyti ir kalbėti iškilmingoje vakarienėje Donald R. Richberg, direktorius National Emergency Council.

The Cleveland Exposition bus tai pradžia dviejų metų iškilmių kokios tęsis Clevelande viena po kitos iš priežasties šimto metų sukaktuvių nuo Clevelando pastojimo miestu.

Parodos viena po kitai perstatys Clevelando augimą per šimtą metų komerciniai ir industriniai.

Ši Ekspozicija pailginta nuo aštuonių iki devynių dienų, nes bus didelė ir negalės visi spėti ją aplankyti.

Republic Steel Corporation savo skyriuje perstatys plieno išsivystymo istoriją. Kitokios išdirbystės turės išstatę savo gamybos procesą.

Šios parodos tikslas bus dramatizavimas Industrijos ir Komercijos Clevelando srityje.

Generalis Ekspozicijos Komitetas susideda iš įvairių tautų ir Clevelando miesto veikėjų, ir nuo Lietuvių į komitetą pakviestas "Dirvos" redaktorius K. S. Karpius.

RENGIAMA AUTOMOBILIŲ PARODA. Clevelando šios žiemos automobilių paroda Public Auditorijoj bus Sausio 12 iki 19 d., ir kaip pasirodo jau visos vietos parodai užimtos ir automobilių firmos rengiasi savo skyriuose kuopuikiausia pasirodyti.

Bus išstatyta dvidešimts trijų išdirbysčių automobiliai su įvairiais modeliais. Dirbtuvės jau dabar gatavos pradėti 1935 automobilius, kuriuos Clevelandiečiai turės progos pamatyti.

Parodos bus kasdien nuo 11 val. ryto iki 11 val. vakaro. Sausio 12 iki 19 imtinai.

BAZARAS PASIBAIGĖ. Šv. Jurgio parapijos bazaras šymet praėjo pasekmingai, buvo daug žmonių, išlista daugybė visokių dalykų, parapija padarė pusėtinai pelno. Buvęs

Ofiso telefonas
ENdicott 1378
Namų
CLearwater 1951-J
DR. A. J. KAZLAUCKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6902 Superior Ave.
Valandos: 1—3 ir 7—8 p. p.

DR. HUGHES
DENTIST
Seniau buvęs ant St. Clair
dabar randasi
43rd ir Superior Ave.
Geriausias darbas už prieinamas kainas. Jeigu tik yra Dentisterijos darbas, aš ją atlieku.
Mielai suteiksiu savo draugams Lietuviams ir jų draugams gerą išegzaminavimą ir patarimą.
DR. HUGHES
4303 Superior Ave.
VALANDOS
Nuo 9 ryto iki 8 vak.
(Išskyrus sekmadienius)

KOMER COAL & WOOD CO.
1201 East 80th St. Phone GArfield 2921
Lietuvis Anglininkas—Pristatau greitai—tik reikalaukit
ORIGINAL POCAHONTAS LUMP ..... tonas $8.25
(Bishop mine Pocahontas anglis duoda tik bušelį pelenų iš tono)
No. 3 POCAHONTAS ..... tonas $7.95
(Ši anglis duoda didelį karštį)
STANDARD POCAHONTAS LUMP ..... tonas $7.85
(Ši anglis duoda didelį karštį, sudega iki smulkių pelenų.)
KENTUCKY LUMP ..... tonas $7.85
(Ši anglis taipgi duoda visai mažai pelenų, viskas sudega)
SUN KING LUMP ..... tonas $6.75
(Ši anglis yra geros rušies, tinka virtuvei ir šildymo pečiams)
WEST VIRGINIA LUMP ..... tonas $6.45
(Geriausia anglis iš Fairmont, W. Va. distrikto)

Youth's Forum

Editor—Peter Skukas Phone: ENdicott 4486 6820 Superior Ave. Cleveland, O.

AMONGST OUR LITHUANIANS

SINGS IN OPERA

Our popular classical singer hailing from Akron, Miss Elsie Sedar, will wend her way through the musical world as Pom Pom in Victor Herbert's immortal interpretation "The Fortune Teller" with the Akron Opera Company.

This affair will transpire, Friday evening, December the 7th.

BOUTS AND BATTLES

Mr. George Lucas assumes the role of boxing promoter, December the 20th, at the Lithuanian Hall, where he will present his initial show of six bouts and battle royal. Show starts promptly at 8:15 P. M.

LITHUANIAN AND ESTHONIAN EXHIBIT AT THE MAY CO. IN CLEVELAND

Monday, December the 3rd, the Baltic States Exhibit, sponsored by the respective goverments, opened officially at a gathering, where a great throng of people were present in the May Company Auditorium.

In spite of the inclement weather, the fourth floor of the May Company was overthronged with hundreds of Lithuanians bringing back to their memories articles of handicraft made with the most primitive tools and with the simplicity of design that owes the people of this, their adopted country.

Representing the two Governments Mr. Louis Bonyhard put forth his greatest efforts, in cooperation with the May Company, in order to make this exhibit a pronounced success. Mr. Bonyhard leaves in a few days to complete the groundwork for other exhibits in other cities entrusting to Mrs. Anna Karpius, wife of Dirva's editor, the entire exhibit. She will be in charge of affaires until Christmas Day when the exhibit will come to a close.

Those living in close proximity to Cleveland and in Cleveland will find many interesting articles that may be of a help in solving your shopping for presents to be given to your parents. Amber beads, carved articles, and knit work, are excellent, genuine in make, are some of the pieces on display and all can be purchased.

AKRON

By Pinch-hitter

(Note: During the past few months this column has been devoted entirely to news concerning the Akron Lithuanian Social Club. Therefore, it seems, that it may be of interest to some to know just what the A.L.S.C. is all about, how it began, what it does, etc. So in the next few weeks Pinch-hitter will endeavor to inform those who are interested, and to clear up those who are in doubt, about a few facts concerning the A. L. S. C.)

In the year 1932, about the month of March to be more exact, Mr. V. P. Gracius, well known Cleveland musical artist, conceived the idea of organizing the Akron Lithuanian youth into a chorus—a chorus for singing the songs and praises of Lithuania. So a few enthusiastic Lithuanian people, inspired by this idea, took it upon themselves to make the conception become a reality. Little did they realize at the time that they were merely laying the foundation stones for what was later to become known as one of the outstanding Lithuanian organizations, either young or old or near or far, the Akron Lithuanian Social Club.

Amongst this original few were Miss Mary Kast, Miss Adella Darulis and Mr. Stanley Alekna. To them goes the honor and credit of organizing the Akron Lithuanian youth. They surveyed and canvassed the city, here, there, and everywhere, to make known their plan and to interest the Lithuanian people into forming such an organization. Of course, they encountered some opposition, met many difficulties, but they kept on. However, after many weeks of ceaseless solicitation their work was completed and the date for the first meeting of the Akron Lithuanian youth was set.

Thus on the night of April 28, 1932 a band of some seventy-five young Lithuanian men and women assembled in the old Raymond Street Hall for the first organized meeting of the Lithuanian youth of Akron. Just what transpired during this initial meeting, little is known, but one thing is certain, that the young man chosen to guide the destinies of the newly founded group, proved to be a selection of the wisest choosing. Under his leadership the Akron Lithuanian Social Club, as the organization was soon called, progressed most rapidly until it soon developed into one of the most outstanding Lithuanian groups in this vicinity. To this young man, Mr. Stanley Alekna, an unlimited amount of credit is due, since through his untiring efforts the pioneering work of the club was most successfully completed. Other officers chosen at this meeting were: J. Yurgeles, vice president, Adella Darulis, secretary, and Mary Kast, treasurer. To them also, credit is due for their efforts in aiding the accomplishment of the pioneering work.

Before going further it is probably fitting to introduce two other gentlemen who have been the inspirational and guiding spirits of the club. To the Hellish brothers, Hank and Pete, falls this most sincere tribute. Although never willing to come to the fore front, they nevertheless were most instrumental in forming the nucleus for the A. L. S. C.

(To be continued)

Lithuanian and Esthonian Handicraft Exhibit

By Anna Karpius, in charge of the Baltic Exhibit

I want to share with all Lithuanians that pleasure and thrill which is bubbling over in me as I watched the enthusiasm and pride with which our Lithuanians took to their hearts the Lithuanian and Esthonian Exhibit of handicraft at the May Company, which opened Monday, Dec. 3.

As soon as the store opened at 9:00 o'clock a continuous stream of people began to pour in, there were hundreds, yes thousands, anxious and eager to behold with their own eyes the beautiful and exquisit artworks amber and silver jewelry, carvings, weavings, embroideries, and many other handicraft articles that they themselves had lovingly and patiently worked at. They never realized that it could be valued and appreciated to such an extent that it could be put on display in such a big store as the May Company, where thousands of people of many different lands would see and admire. To them it was just a simple wood carving or cloth to be used for a practical purpose, or perhaps as a pretty decoration in their modest little cottage with a straw-thatched roof.

There was a tired looking, workworn little old man, who probably toils daily in a machine factory, standing at the table which contained a display of carved wooden statues, admiring them intently. As I approached him he looked up, a smile was on his wrinkled face, his eyes were beaming with pride as he told me that he too had carved such things.

At another table there were two women bending over a piece of linen toweling, busily discussing the type of weaving used in the process of that particular design. "You see," they told me, "we used to weave material of this kind too." As we talked about it I could see they too were proud that they could do the kind of work that was here in another country, being admired by all who saw it, and was to be considered as fit for anything but practical use.

These simple folks are rightly and justly proud for it is their patience and handiwork that had given to the world the art, culture, and beauty we can now appreciate.

All of the articles on display are for sale, and gift of one of these from a son or daughter, to a mother or father would bring back cherished memories of happy days gone by as long as they live in this country, where almost everything is made by machinery which produces endless quantities in a very short time.

UNCENSORED SIDE GLANCES At the Baltic Exhibit

By K. J. M.

Mrs. Anna Karpius, having her photograph taken by the newspaper photographers and not even "batting an eyelash." Guess it must run in the Karpius family.

Reverend Vilkutaitis, trying just as hard as possible to get a little peek at some of the things displayed but with little success. All he was able to see for quite a time was the top and backs of other curious peoples heads.

Mr. Peter Skukas as usual making it his business to serve a two-fold purpose while down at the xehibit. First purpose to get a good line up of just what was taking place exclusively at the counters that featured Baltic art and handicraft, and secondly to make himself acquainted with the May Company's taste in selecting their sales-girls.

Which of the two purposes did you take most interest in, Pete?

A certain young Lithuanian ex-nurse, Miss Adelaide Simon, discussing with Mr. Skukas in a voice that wasn't a whisper—Communistic, religious, and otherwise, viewpoints on the world at present.

That girl certainly should be given a soap box, she could do wonders.

Mr. Louis Bonyhard, official government organizor of the Exhibit puffing contendly on a Turkish cigarette, in a secluded spot, just taking it all in. It was quite a different picture the week before. Perhaps he realizes that he has a good assistant in the charming and efficient Mrs. Anna Karpius. (I'll collect the quarter later, Mrs. A. K.)

A certain person causing a great deal of commotion and upsetting a number of people's apple carts, in his haste to do something or other.

That certain person, committing such rude acts unbecoming to a gentleman, being yours truly, hastening on his way to the exit while he was still enjoying good health.

STONIS
RESTAURANT
Didžiausia ir Gražiausia
LIETUVIŠKA VALGYKLA
Duodame į stalą skaniausius valgius ir visokius legališkus GĖRIMUS
6824 Superior Ave.
— Apačioje ir viršuje —

SCHILLER and LITHUANIA

(Speach given by Victoria Vencius at Roerich Museum, New York City, during Schiller Festival, held under the direction of Prof. Otto Peterson, Noverber 10, 1934.)

* * *

To the inhabitants of the small country of Lithuania on the Baltic Sea, Schiller became known only in the latter part of the nineteenth century. To understand the cause for this belated introduction to Schiller's dramas and poems, one must have some knowledge of the trying circumstances under which Lithuanian literature developed. Up to 1239, the Lithuanian race living in tribes under princes, was forced to devote its energies and time to petty tribal wars and in battle with foreign invaders. Nevertheless, learned scholars employed by these princes, did produce religious manuscripts at this time. In 1239, Mindaugis, the most powerful prince succeeded in uniting the country under his rule. Still it was not until almost a hundred years later, when Gediminas ascended the throne of Lithuania (1316) that the united country, while still warring against foreign aggressors and carrying on a campaign of expansion at the same time, showed more interest in cultural development. Gediminas imported artisans and scholars from western Europe; commerce, industry, art and literature began to flourish. Up to 1793, this cultural development continued to slowly progress under various succeeding rulers. With the invention of the printing press, creative works by Lithuanian scholars began to appear. But in 1793, Lithuania lost her independence and became a province of Russia. From this time to about 1860, there was a marked decline in the development of literature. In 1860, an unsuccessful revolt against Russia took place and the latter country placed a ban upon all literature, religious books included, printed in the Latin script of the Lithuanian language.

This ban, instead of completely submerging the cultural and literary development among the Lithuanians, created a renaissance. Interest in all forms of literature spread rapidly; writers, some gifted, others, mere unfortunate plodders without any great literary ability, sprang up. Books were printed in Germany and smuggled in and secretly circulated among the inhabitants of Lithuania, who, notwithstanding that punishment of imprisonment or exile to Siberia threatened one in whose possession a book printed in the Latin script of the Lithuanian language was found, read them eagerly. Circulated literature rose from a few hundred books before 1860 to near fifty thousand in the 1860's.

The scope of this literature encompassed; distinctively original works; those marked by foreign influence; and, direct traslation. Creative pieces, purely Lithuanian in character, show a simplicity toward life, a tender and exquisite love and appreciation of nature and a slight mournfulness, as though the tragic history of the country has laid an everlasting stamp upon the souls of its people and will not permit of a carefree and happy abandonment.

Foreign influence and traslations introduced Schiller. There was, at this time, a group of patriotic Lithuanians living in Germany who were engaged in the publication and the secret transport of literature across the border into their native country. Among these men was Dr. Vincas Kudrika, one of the foremost Lithuanian writers of his day. Dr. Kudirka read Schiller's works in German, became enchanted with them and translated "Joan d'Arc" and "William Tell". These two dramas were published in Tilsit in 1898, incidently, at the expense of a group of American Lithuanians, organized here under the name of "Lovers of the Fatherland". In a letter which Dr. Kudirka wrote to Mr. P. Mikolainis of New York City, who was at the time one of the most active participants in the organization "Lovers of the Fatherland". Dr. Kudirka said: "In 'William Tell' one finds that spirit of patriotic democracy which we, subjugated Lithuanians idolize."

(To be continued)

DIDELĖ LIETUVIŠKA VAISTINĖ
C. Pakeltis Pharmacy
1117 E. 79th Street
(Kampas Pulaski Ave.)
Pranešu savo tautiečiams kad mano aptieka perkėlta nuo 8121 Sowinski avenue į naują vietą, 1117 East 79th Street. Taip kaip ir praeityje, užlaikome visokias namines ir importuotas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai nuo aštriojo užsisenėjusio Reumatizmo, nuo visokių žaizdų, dedervinių, nevirškinimo vidurių, užkietėjimo vidurių, kosulio, kataro, lytiškų nusilpnėjimų, visokių lytiškų ligų, nerviškumo, nemigės ir visokių kitokių ligų. (18)
C. PAKELTIS APTIEKA
1117 E. 79 St. Cleveland, O.
Telef. ENd. 8533 ENd. 8534
Aptieka atdara 7 dienas savaitėje.
(Ypatiškai mane galit matyt nuo 9—12 ryto ir 5—11 vakare)